

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Konkurskarantæne

"Kan der af praksis udledes en bagatelgrænse ved vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse?"

Juridisk kandidatspeciale

Udarbejdet af Natasha Nygaard

Aalborg, maj 2016

Titelblad

Uddannelse: Jura, Aalborg Universitet

Titel: Bagatelgrænse inden for konkurskarantæne

Retsområde: Formueret

Sidetal: 54 sider

Vejleder: Sten Bønsing

Afleveringsdato: 12. maj 2016

Forfatter:

Natasha Nygaard – studienr.: 2011-3978

Indholdsfortegnelse

Abstract	5
1. Indledning	6
1.1 Problemformulering	7
1.2 Afgrænsning	7
1.3 Metode	8
2. Konkurskarantæne	9
2.1 Formål	9
2.2 Konkurskarantæne	10
2.2.1 Kurators begæring	10
2.2.2 Hvem kan pålægges konkurskarantæne	11
2.2.3 Groft uforsvarlig forretningsførelse	12
2.2.4 Proportionalitet	17
2.2.5 Deltagelse i flere virksomheder	18
2.3 Længden af konkurskarantæne	19
2.3.1 Konkurskarantænenes begyndelsestidspunkt	20
2.3.2 Karantænenes ophør	20
2.4 Konkurskarantænenes virkninger	20
2.4.1 Forbuddets omfang	21
2.4.2 Forbud mod personligt drevet virksomhed	22
2.5. Behandlingen af sager om konkurskarantæne	23
2.5.1 Sagens videre behandling	24
2.5.2 Afgørelsen om konkurskarantæne	26
2.6 Sagsomkostninger og vederlag til kurator	26
2.7 Hæftelse for gælden ved overtrædelse af konkurskarantæne	27
3. Bagatelgrænse	28
3.1 Manglende bogføringsmateriale	28
3.1.1 Delkonklusion	36
3.2 Bagatelgrænse inden for bogføring	37
3.2.1 Delkonklusion	38
3.3 Indberetning og afregning af moms og A-skat	38
3.3.1 Delkonklusion	43
3.4 Bagatelgrænse inden for manglende indberetning og afregning af moms og A-skat	43

3.4.1 Delkonklusion	44
3.5 Manglende bogføringsmateriale vs. manglende indberetning og afregning af moms og A-skat	44
3.6 Betydeligt tab for kreditorerne	45
3.6.1 Delkonklusion	47
3.7 Salg af pantsat varelager og flere konkurser	48
4. Konklusion	49
5. Litteraturliste	52
6. Bilag	54

Abstract

The subject of this thesis is bankruptcy quarantine. Bill No. 131 2012/2013 introduced bankruptcy quarantine into Danish law effective from January 1st 2014.

It is an objective criterion to impose a bankruptcy quarantine on members of the management of the company that the management has conducted severe irresponsible conduct of business in a way that makes the specific member of the management unqualified to participate in the management of any company. The bankruptcy act does not define the concept of severe irresponsible conduct of business, but the report No. 1525/2011 about bankruptcy quarantine state that several criteria must be taken into consideration by the courts.

The purpose of this project is to discover if there is a triviality limit in the assessment of the concept "severe irresponsible conduct of business" based on the court's legal practice.

It will be analyzed if one criterion is enough to impose a bankruptcy quarantine. The conclusion is that missing accounting documents are not enough to meet the stand "severe irresponsible conduct of business". It must be in conjunction with other criteria, such as and especially significant losses for the creditors. Furthermore the conclusion is that missing filing and paying VAT and taxes is severe irresponsible conduct of business, with maximum loses in total about 23.000 Danish crones, then it is not severe irresponsible conducts of business.

As mentioned, missing accounting documents is not deemed as severe irresponsible conduct of business. The thesis analyzes what it will take to change the result. Therefore I analyzed the criterion - significant loss for the creditors. The conclusion is that an amount of approximately 41.000 Danish crones does not constitute a significant loss for the creditors and an amount of approximately 85.000 Danish crones is a significant loss for the creditors. When the court emphasis both missing accounting documents and a significant loss for the creditors, the management must expect a bankruptcy quarantine.

The conclusion of this thesis is that there is a triviality limit for severe irresponsible conduct of business. Missing accounting documents must be considered under the triviality limit and an amount of approximately 41.000 Danish crones is not a significant loss for the creditors and therefore below the limit.

1. Indledning

Ved lov nr. 429 af 1. maj 2013 blev der indført regler om konkurskarantæne. Reglerne bygger i det væsentlige på betænkning nr. 1525/2011 om konkurskarantæne og lovforslag nr. L 131 FT 2012-13. Reglerne om konkurskarantæne finder anvendelse i konkursboer, hvor der afsiges konkursdekret efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2014. Der kan således godt pålægges konkurskarantæne med baggrund i adfærd, som er udvist før år 2014, hvorfor reglerne har tilbagevirkende kraft.¹

”Konkurskarantæne defineres i kommissoriet som det forhold, at en person, der er gået konkurs med en virksomhed eller er involveret i en selskabslikvidation, kan få forbud mod at stifte eller drive visse former for erhvervsvirksomhed i videre omfang end efter straffelovens regler om rettighedsfrakendelse i forbindelse med strafbart forhold.”²

En konkurskarantæne er karakteriseret ved, at den forbyder den pågældende, at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. Det er en betingelse for at pålægge konkurskarantæne, at den pågældende har udvist groft uforsvarlig forretningsførelse, som gør den pågældende uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed, jf. konkurslovens § 157.

I betænkning nr. 1525/2011 om konkurskarantæne, herefter kaldt betænkningen, anslås det, at der årligt ville blive behandlet omkring 150-250 sager om konkurskarantæne.³ Ifølge en artikel i Berlinske Business af 11. november 2015⁴, anføres det, at der det seneste år har været over 500 sager behandlet i Sø-og Handelsretten. Derudover fremgår det af en artikel i Finans af 24. september 2015⁵, at Sø-og Handelsretten det første halvår af 2015 havde modtaget 247 sager om konkurskarantæne. Derudover fremgår det, at Sø-og Handelsretten havde pålagt konkurskarantæne 82 gange det første halvår af 2015, hvor de øvrige retskredse havde pålagt konkurskarantæne 52 gange det første halvår af 2015. Dette viser således, at reglerne om konkurskarantæne har fået meget større bevågenhed end forventet.

¹ Kuld Hansen, Torben m. fl.; *Insolvensprocesret*, s. 354

² Betænkning nr. 1525/2011, s. 77

³ Betænkning nr. 1525/2011, s. 20

⁴ Vedlagt som bilag 1

⁵ Vedlagt som bilag 2

Efter en gennemlæsning af retspraksis på området bemærkede jeg, at der i størstedelen af alle afgørelser blev pålagt konkurskarantæne. Af gennemlæsningen fremgik, at der var afgørelser, hvor domstolene alene lagde vægt på ét af de i betænkningen anførte kriterier, og at der var afgørelser, hvor retten fandt, at ledelsesmedlemmet ikke havde udvist groft uforsvarlig forretningsførelse og dermed blev frifundet for påstanden om pålæg af konkurskarantæne.

Mit speciales formål er derfor at undersøge, om der fra retspraksis kan udledes en bagatelgrænse ved vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse.

1.1 Problemformulering

Specialets problemformulering er følgende:

"Kan der af retspraksis udledes en bagatelgrænse ved vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse?"

Til besvarelse af de spørgsmål specialet skal afdække, er besvarelsen opdelt i fem grupper.

1. De gældende regler for konkurskarantæne
2. Behandling af en sag om konkurskarantæne
3. Er det tilstrækkeligt, at ét kriterie er opfyldt for at pålægge konkurskarantæne?
4. Såfremt opfyldelse af ét kriterie er tilstrækkeligt, skal det så i givet fald være over en bagatelgrænse?
5. Såfremt ét kriterie ikke er tilstrækkeligt, hvad skal der så til, og skal disse i givet fald være over en bagatelgrænse?

1.2 Afgrænsning

For at skabe en overskuelig ramme for specialets problemstilling, afgrænses specialet i forhold til flere aspekter.

Specialet har ikke til formål at give en udtømmende beskrivelse af reglerne om konkurskarantæne, men at give en grundig redegørelse for begrebet "groft uforsvarlig forretningsførelse", hvilket ifølge konkurslovens § 157 er det afgørende kriterie for pålæg af konkurskarantæne.

Projektet vil ikke belyse de strafferetlige bestemmelser eller reglerne i bogføringsloven, som har relation til konkurskarantæne.

1.3 Metode

Mit speciale er baseret på den juridiske metode, også kaldet den traditionelle retsdogmatiske metode. Ved anvendelse af den retsdogmatiske metode findes der frem til gældende ret gennem beskrivelse, systematisering, analyse samt fortolkning af relevante retskilder.⁶ De relevante retskilder til udarbejdelse af specialet er konkursloven, forarbejderne hertil samt retspraksis om konkurskarantæne.

Jeg vil anvende fortolkningslæren til at finde frem til gældende ret på området med en subjektiv fortolkning af reglerne, da forarbejderne til konkursloven vil blive inddraget.⁷

Jeg har ved specialets udarbejdelse systematiseret alle afgørelser om konkurskarantæne i kategorier, jf. bilag 3. Afgørelserne er inddelt efter, hvor mange kriterier retten lagde vægt på ved afsigelsen af kendelsen, og herefter inddelt efter hvilke kriterier retten lagde vægt på.

Ved inddelingen af afgørelserne fandt jeg ud af, at når retten lagde vægt på to kriterier og derover, blev der som altovervejende hovedregel altid pålagt konkurskarantæne. I kategori, 1 kriterie, var der afgørelser som var modstridende, og afgørelser, hvor ledelsesmedlemmet ikke havde udvist groft uforsvarlig forretningsførelse, hvorfor kendelserne blev undersøgt nærmere.

I kategori, 2 kriterier, herunder hvor der blev lagt vægt på bogføring og et betydeligt tab for kreditorerne, var der en afgørelse, hvor retten fandt, at ledelsesmedlemmet ikke havde udvist groft uforsvarlig forretningsførelse. Af denne grund sammenholdt med afgørelserne om bogføring blev afgørelserne undersøgt nærmere.

Under specialets udarbejde blev der offentliggjort en ny kendelse afsagt af Landsretten, hvor direktøren blev frifundet, da Landsretten ikke fandt, at der ikke var tale om groft uforsvarlig forretningsførelse. Af hensyn til resultatet af kendelsen, blev kendelsen undersøgt nærmere.

⁶ Nielsen, Ruth: *Retskilderne*, s. 20.

⁷ Nielsen, Ruth: *Retskilderne*, s. 160.

2. Konkurskarantæne

1: *De gældende regler for konkurskarantæne.*

2.1 Formål

Baggrunden for reglerne om konkurskarantæne var et ønske om, at mindske risikoen for tab som følge af retsstridig udnyttelse af reglerne om begrænset hæftelse ved drift af virksomhed i kapitalselskabsform, dvs. mindske risikoen for konkursmisbrug/konkursrytteri.

Konkurskriminalitet er ikke et entydigt begreb, men anvendes typisk om dispositioner over aktiver tilhørende et selskab med begrænset ansvar, som efterfølgende går konkurs uden fuld dækning til fordringshaverne.

Konkurskriminalitet vil i denne forstand ofte bestå i en overtrædelse af straffelovens kap. 28 om formueforbrydelser, såsom underslæb efter § 278, bedrageri efter § 279, mandatsvig efter § 280 eller skyldnersvig efter § 283. Derudover kan der være tale om en overtrædelse af lovgivningen om bogføring og regnskabsaflæggelse eller straffelovens § 302 om grove overtrædelser af anførte lovgivning. Sager om konkurskriminalitet efterforskes som andre strafbare forhold af politiet. Anklagemyndigheden træffer afgørelse om, hvorvidt der skal rejses tiltale.⁸ Det er dog vanskeligt i en straffesag at føre bevis for den pågældendes forsæt, samtidig med at sagerne er tidskrævende at efterforske og gennemføre ved retten.⁹

Konkursrådet anfører i betænkningen, at der ikke var tvivl om, at der i praksis forekom konkursmisbrug, som ikke fuldt ud blev imødegået af straffelovens gældende regler om straf og rettighedsfrakendelse.¹⁰ Konkursrådet vurderede, at konkursmisbrug forekom i et omfang, som ikke kunne anses som uvæsenlig.¹¹

Fokus på at imødegå konkursrytteri og anden grov udnyttelse af reglerne om begrænset hæftelse er ikke ny. Allerede i år 1982 nedsatte justitsministeren et udvalg vedrørende bekæmpelse af økonomisk kriminalitet, hvor udvalget blandt andet skulle tage stilling til, om der skulle udfærdiges særlige regler om forbud mod visse former for erhvervsvirksomhed efter konkurs, i tilfælde hvor der forelå misbrug af konkurs- og selskabslovgivningen.

⁸ Betænkning nr. 1525/2011, s. 24

⁹ Betænkning nr. 1525/2011, s. 83

¹⁰ Betænkning nr. 1525/2011, s. 77

¹¹ Betænkning nr. 1525/2011, s. 83.

Udvalget fandt det ud fra retssikkerhedssynspunkter særdeles uacceptabelt at fortage en så indgribende og generelt betænkelig foranstaltning, som rettighedsfrakendelse uden grundlag i en afgørelse for strafbart forhold.

Udvalget stillede forslag om udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens bestemmelser om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en afgørelse for strafbart forhold, men vendte sig imod en adgang til rettighedsfrakendelse uden grundlag i en afgørelse for strafbart forhold.

Straffelovsrådet tilsluttede sig og bemærkede, at rettighedsfrakendelse, som ikke var knyttet til en dom for strafbart forhold, men alene at den pågældende var gået konkurs, ville efter rådets opfattelse være overordentlig betænkeligt.

Betænkningen anfører, at der forelå et behov for at supplere straffelovens bestemmelser om rettighedsfrakendelse. Betænkningen forholder sig ikke til de tidligere anførte betænkeligheder herom. Det fremgår dog af betænkningen, at det kræver meget stærke grunde at forbyde en person at drive lovlig erhvervsvirksomhed eller at drive den i særskilte former, før der foreligger dom for strafbart forhold.¹²

2.2 Konkurskarantæne

Ifølge konkurslovens § 157, stk. 1, pålægges konkurskarantæne den, som senere end et år før frisdagen har deltaget i ledelsen af skyldners virksomhed, hvis det antages, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed.

Ved afgørelsen af om ledelsesmedlemmet skal pålægges konkurskarantæne, skal der lægges vægt på, om det er rimeligt at pålægge konkurskarantæne under hensyn til den pågældendes handle måde og omstændighederne i øvrigt, jf. konkurslovens § 157, stk. 2.

2.2.1 Kurators begæring

Det er en betingelse for at pålægge konkurskarantæne, at kurator begærer det. Denne beføjelse tilkommer kurator personligt. En fordringshaver kan således ikke træffe afgørelse eller give kurator pålæg om begæring af konkurskarantæne. Skifteretten kan heller ikke meddele kurator pålæg om at indstille, at der indledes en sag om konkurskarantæne, hverken efter konkurslovens §

¹² Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 873-877

127 eller på andet grundlag. Skifteretten kan dog efter konkurslovens § 160, 2. pkt. anmode kurator om at iværksætte yderligere undersøgelser med henblik på konkurskarantæne.

Kurators begæring skal fremsættes under konkursboets behandling, og kurator kan tilbagekalde begæringen indtil skifteretten har truffet afgørelse.¹³

2.2.2 Hvem kan pålægges konkurskarantæne

Konkurskarantæne kan pålægges både den aktive ledelse i skylderens virksomhed samt den tidligere ledelse, som har deltaget i ledelsen af virksomheden senere end et år før fristdagen. Såfremt det er en sag om tvangsopløsning af et kapitalselskab, og skyldneren var under tvangsopløsning, da konkursen indtrådte, regnes fristen på et år fra dagen for beslutning om tvangsopløsning, jf. konkurslovens § 157, stk. 1, 2. pkt.

Konkurskarantæne kan pålægges den personkreds, der i Erhvervsstyrelsens it-system har været registreret som ledelsesmedlem i selskabet, såsom direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem. Det har ingen betydning, om den pågældende faktisk har varetaget hvervet eller ikke, eksempelvis stråmænd, hvor ledelsen reelt set er udøvet af en tredjemand. Det skal dog kunne lægges til grund, at den pågældende har accepteret hvervet som medlem af ledelsen eller er bekendt med registreringen i Erhvervsstyrelsens it-system og ikke har gjort indsigelse herimod.

En person vil således kunne blive pålagt konkurskarantæne, selvom han er fratrådt sit ledelseserhverv mindst et år før fristdagen, men først senere afregistreres i Erhvervsstyrelsens it-system, hvis den pågældende havde accepteret at forblive registreret ledelsesmedlem eller trods kendskab til registreringen ikke har gjort indsigelse herom.

En suppleant til hvervet er ikke omfattet i kraft af selve hvervet og registreringen, men kun hvis den pågældende i perioden har udøvet hvervet, fordi det faste medlem har haft forfald.

Der er intet til hinder for, at en personlig skyldner pålægges konkurskarantæne, selvom afsættet for reglerne har været at styrke indsatsen mod misbrug af drift om selskaber med begrænset hæftelse. I virksomheder, som på grund af deres form ikke er undergivet registrering i Erhvervsstyrelsens it-system, herunder enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber og

¹³ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 878

kommanditselskaber, vil den, der har udøvet ledelsesbeføjelser i virksomheden kunne pålægges konkurskarantæne.

Det kan forekomme, at registreringen i Erhvervsstyrelsens it-system hverken helt eller delvis stemmer overens med de faktiske forhold. Stråmandskonstruktioner kan forekomme i koncernforhold, hvor moderselskabets ledelse også udøver den daglige ledelse i et eller flere datterselskaber, men der er registreret en anden ledelse i datterselskaberne. Den registrerede ledelse vil således alene formelt disponere over virksomheden. I ovenstående tilfælde kan konkurskarantæne pålægges moderselskabets ledelse, hvis datterselskabet går konkurs.

Når en ejer udøver sin ejerbeføjelse, anses dette ikke som deltagelse i selskabets ledelse. Det er en betingelse, at den pågældende har deltaget i ledelsen af skyldners virksomhed, hvorfor en person som har deltaget i ledelsen af en anden persons virksomhed, men ikke selv har drevet selvstændig erhvervsvirksomhed, kan ikke pålægges konkurskarantæne i forbindelse med egen personlig konkurs. Konkurskarantæne pålægges alene i forbindelse med, at ejeren af den virksomhed, som den pågældende har deltaget i ledelsen i, er under konkursbehandling.

En rekonstruktør, der har overtaget ledelsen af virksomheder efter konkurslovens §§ 11 a, og 12a-12b, falder i princippet også ind under den personkreds, som kan pålægges konkurskarantæne.¹⁴ Det følger dog af betænkningen, at en rekonstruktør ikke kan pålægges konkurskarantæne i anledning af, at rekonstruktionen ender i en konkursbehandling.¹⁵

2.2.3 Groft uforsvarlig forretningsførelse

For at pålægge konkurskarantæne skal det sandsynliggøres, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed. Den groft uforsvarlige adfærd skal have fundet sted senere end et år før fristdagen.

Det fremgår af betænkningen, at konkursrådet overvejede hvor streng en vurdering, der bør anlægges. Afvejningen af hensynet til forbrugere og fordringshavere over for hensynet til den erhvervsdrivende kan være vanskelig. Betænkningen anfører, at konkurskarantæne alene pålægges i tilfælde, som både subjektivt og objektivt kan betegnes som grove og har karakter af

¹⁴ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 878-880

¹⁵ Betænkning nr. 1525/2011, s. 139

misbrug af reglerne. Det kan for eksempel være tilfælde, hvor straffelovens bestemmelser objektivt vil være realiseret, og den pågældende har udvist grov uagtsomhed.

Der er dog tale om skønsmæssig vurdering, som i sidste ende foretages af skifteretten.¹⁶

Af betænkningen fremgår det ydermere, at det bør lægges til grund, at der skal stærke grunde til at forbyde en person at drive lovlig erhvervsvirksomhed eller drive den i bestemte former, når der ikke foreligger en dom for et strafbart forhold. Modsatvis fremgår det, at der bør lægges vægt på, at en karantæneordning er mere virkningsfuld, jo tidligere karantænen kan besluttes.

Det er ikke et krav, at der er årsagssammenhæng mellem den groft uforsvarlige forretningsførelse og konkursen. Dog vil den manglende årsagssammenhæng have indflydelse på proportionalitetsbedømmelsen efter stk. 2. Det vil tale imod at pålægge konkurskarantæne, hvis det er åbenbart, at konkursen skyldes andre eller udefrakommende faktorer.¹⁷

Det vil indgå i vurderingen, om konkursen har ført til et betydeligt tab for kreditorerne, og om det kan antages, at det skyldes, at ledelsen har løbet uacceptable risici. Modsatvis taler det imod at pålægge konkurskarantæne, hvis konkursen i sin væsentlighed kan henføres til ydre omstændigheder, eksempelvis konjunkturudvikling, væsentlig ændret konkurrencesituation (eventuelt en ny konkurrent), væsentlig ændret afsætningssituation (tab af storkunde), pludselige og væsentlige ændringer i indtjeningsniveauet som følge af ny lovgivning eller væsentlig forøgede omkostninger (stærkt stigende oliepris). Derudover kan det også være interne forhold, som kan medvirke til konkursen, uden ledelsen har handlet groft uforsvarligt, herunder hvis virksomheden mister en eller flere centrale medarbejdere.¹⁸

Betænkningen anfører, at selve vurderingen af, om der foreligger groft uforsvarlig forretningsførelse, bør foretages i forhold til virksomhedens økonomiske forhold i en bred forstand, herunder lånoptagelse, bogføring, dispositioner med hensyn til kapitalgrundlag, økonomistyring og regnskabsaflæggelse, overholdelse af sine pligter til angivelse og afregning af

¹⁶ Betænkning nr. 1525/2011, s. 96-97

¹⁷ Betænkning nr. 1525/2911, s. 14-15

¹⁸ Betænkning nr. 1525/2911, s. 138

moms og A-skat m.v. og større økonomiske dispositioner med hensyn til virksomhedens drift eller udvikling.¹⁹

Det taler for at pålægge konkurskarantæne, hvis den pågældende i væsentlig omfang har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring, regnskabsaflæggelse, momsangivelse og – afregning samt indeholdelse og afregning af A-skat. Det samme gør sig gældende, hvis virksomhedens bogføring eller bogføringsmateriale er bortkommet, og skyldneren ikke har en troværdig forklaring på årsagen hertil.²⁰

”Groft uforsvarlig forretningsførelse kan også bestå i manglende udøvelse af ledelsesbeføjelser. Det kan f.eks. være et bestyrelsesmedlem, der groft tilsidesætter sine forpligtelser til påse, at bogføringen og regnskabsaflæggelsen foregår på tilfredsstillende måde, at der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller, og at bestyrelsen løbende modtager rapportering om selskabets finansielle forhold, jf. herved selskabslovens § 115.”²¹

De typiske eksempler på groft uforsvarlig forretningsførelse er forudbetalinger fra kunder kombineret med manglende bogføring i en længere periode og/eller helt utilstrækkelig økonomistyring, betydelige køb på kredit, fortsættelse af virksomhedens drift ud over håbløshedstidspunktet, og at virksomhedens aktiver bliver solgt til underpris eller uden reel betaling af købesummen på et tidspunkt, hvor den pågældende burde indse, at virksomheden var eller ved salget blev insolvent.²²

Der foreligger en særlig situation i tilfælde af stråmandskonstruktioner og lignende. Den registrerede direktør vil som udgangspunkt anses for at have handlet groft uforsvarligt, hvis den registrerede direktør reelt set slet ikke udøver sine ledelsesbeføjelser, idet den daglige ledelse reelt udelukkende udøves af en tredjemand i den registrerede direktørs navn. Det samme gør sig gældende, hvis den registrerede direktør og den der reelt set udøver den daglige ledelse, er ægtefæller, samlevende, nært beslægtede eller besvogrede.²³

¹⁹ Betænkning nr. 1525/2011, s. 15 og s. 94

²⁰ Betænkning nr. 1525/2011, s. 138-139

²¹ Betænkning nr. 1525/2011, s. 97

²² Betænkning nr. 1525/2011, s. 138 og Lindenchrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 881

²³ Betænkning nr. 1525/2011, s. 98

Ved vurdering af om der er tale om groft uforsvarlig forretningsførelse, bør hensynet til iværksættere inddrages. Iværksættere kan drive flere virksomheder sideløbende og kan have flere konkurser bag sig. Betænkningen anfører, at der er flere eksempler på personer, som ikke har en formel uddannelse, men via virksomhedsdrift har lært at drive en virksomhed samt forretningsførelse heraf. Det kan således først være efter flere forsøg med forskellige virksomheder, at der opnås succes og skabes vækstvirksomheder. Årsagerne til manglende succes med virksomhedsdrift kan være mange, eksempelvis manglende kompetence eller manglende finansiering af driften samt ugunstige markedsvilkår. Det har gennem flere år været en del af regeringens arbejde at fremme iværksætterkulturen og lysten til at drive egen virksomhed. Reglerne om konkurskarantæne skal således ikke hæmme lysten eller muligheden for at drive virksomhed i Danmark.²⁴

Det vil ikke have betydning for vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse, om virksomheden i øvrigt overholder lovgivningen, f.eks. markedsføringsloven, konkurrenceloven, miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven, arbejdsmiljøloven m.v. Det vil dog kunne have betydning for vurderingen, såfremt overtrædelse af lovgivningen indebærer en nærliggende risiko for, at virksomheden pådrager sig store økonomiske forpligtelser set i forhold til virksomhedens kapitalgrundlag.²⁵

Groft uforsvarlig forretningsførelse vil som udgangspunkt ikke foreligge i de tilfælde, der nærmere må anses for udslag af forretningsmæssig udygtighed, såsom at en virksomhed lider et stort tab ved fejkalkulation af et tilbud. Reglerne om konkurskarantæne skal således ikke ramme blot udygtige erhvervsdrivende, selvom den pågældende flere gange går konkurs på baggrund af forretningsmæssig udygtighed.

Det har dog ikke den betydning, at forhold der skyldes udygtighed, aldrig kan udgøre groft uforsvarlig forretningsførelse. Udygtighed med hensyn til f.eks. tilrettelæggelse af virksomhedens markedsføring, produktion, fastsættelse af priser og vilkår m.v., anses for at være groft uforsvarlig forretningsførelse.²⁶

²⁴ Betænkning nr. 1525/2011, s. 14-15

²⁵ Betænkning nr. 1525/2011, s. 95

²⁶ Betænkning nr. 1525/2011, s. 95

”Groft uforsvarlig adfærd i form af f.eks. i forhold til virksomhedens kapitalgrundlag betydelige køb på kredit eller forudbetalinger fra kunder kombineret med manglende bogføring i en længere periode og/eller helt utilstrækkelig økonomistyring må derimod normalt anses som groft uforsvarlig forretningsførelse, uanset om der er tale om manglende vilje eller manglende evne hos den pågældende virksomheds ledelse til at drive virksomheden økonomisk forsvarligt.”²⁷

Ved vurderingen af, om den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed, skal der ses på karakteren af den groft uforsvarlige forretningsførelse. Der skal være tale om, at den pågældende har udvist en vis grovhed ved den uforsvarlige forretningsførelse i lighed med misbrugssituationer. Endvidere kan forholdene vedrørende tidligere konkurser indgå i bedømmelsen af, om den pågældende skal pålægges konkurskarantæne.²⁸

Såfremt der er tale om en nystartet virksomhed, hvor den pågældende ikke tidligere er gået konkurs med en virksomhed, bør der anlægges en mere lempelig vurdering af, om der er udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.²⁹

Betænkningen anfører, at det blev overvejet, om kriteriet groft uforsvarlig forretningsførelse burde suppleres med en opregning i loven med typiske eksempler. Fordelen ved en opregning af typiske eksempler ville være, at der skabes forudsigelighed og en mere ensartet anvendelse af reglerne. Derudover ville det lette arbejdet med at undersøge, om der var grundlag for at rejse en sag om konkurskarantæne samt begrænse omfanget af sagen. En opregning kunne eksempelvis baseres på konkurslovens § 231a, stk. 2, nr. 1, hvor gældssanering i konkurs almindeligvis er udelukket, hvis ledelsen i væsentlig omfang har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring, momsafregning, indsendelse af oplysninger til offentlige myndigheder og indeholdelse samt afregning af A-skat.

Konkursrådet fandt dog, uanset fordelene ved en opregning af typiske eksempler i loven, at det ikke ville være hensigtsmæssigt, idet en sådan opregning ville kunne føre til, at der blev lagt for stor vægt på, hvad der efter en overordnet objektiv betragtning ansås som groft uforsvarlig

²⁷ Betænkning nr. 1525/2011 s. 95

²⁸ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s.881-882 og betænkning nr. 1525/2011, s. 139

²⁹ Betænkning nr. 1525/2011, s. 96

forretningsførelse, i stedet for en samlet vurdering af sagens omstændigheder. Derudover blev der også lagt vægt på, at det var rådets opfattelse, at konkurskarantæne er målrettet personer, der antages bevidst eller på anden grov måde at have tilsidesat almindelige krav til at drive selvstændig erhvervsvirksomhed.

I den forbindelse anføres det, at selvom der ikke sker en opregning af typiske eksempler på groft uforsvarlig forretningsførelse, bør det indgå i vurderingen, hvis den pågældende i væsentlig omfang har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til angivelse af A-skat eller moms eller gennem længere tid ikke har afregnet A-skat og/eller moms. Det samme gør sig gældende, hvis den pågældende på grov måde har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring, for eksempel ved ikke at have bogført gennem længere tid.

Det vil normalvis ikke i sig selv være groft uforsvarlig forretningsførelse, hvis den pågældende alene har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring, angivelse af A-skat eller moms i den sidste korte periode før virksomhedens drift ophørte, eller før virksomheden blev taget under insolvensbehandling.³⁰

2.2.4 Proportionalitet

Det er ikke obligatorisk, at der pålægges konkurskarantæne, når betingelserne herfor er opfyldt. Det er dog udgangspunktet. Ved afgørelsen af om der skal pålægges konkurskarantæne, lægges der vægt på, om det under hensyn til den pågældendes handlemåde og omstændigheder i øvrigt er rimeligt at pålægge konkurskarantænen, jf. § 157, stk. 2. Der er således her tale om en mulighed for at undlade at pålægge konkurskarantæne. Der kan lægges vægt på andre forhold end, om den pågældende har handlet groft uforsvarligt i sin ledelse af virksomheden. Der kan lægges vægt på karakteren og konsekvens af den uforsvarlige adfærd, samt hvilke konsekvenser det vil medføre for den pågældende at blive pålagt konkurskarantænen.

Det kan også tillægges betydning, om konkursen er begrundet i ydre omstændigheder, således at den ikke er affødt af den udviste groft uforsvarlige forretningsførelse. Hvis det er på grund af tilfældigheder, at konkursen ikke blev udløst af den uforsvarlige forretningsførelse, bør retten ikke udvise tilbageholdenhed med at pålægge konkurskarantæne.

³⁰ Betænkning nr. 1525/2011, s. 96-97

Såfremt konkurskarantænesagen først kommer til bedømmelse lang tid efter konkursdekretets afsigelse og den lange sagsbehandlingstid ikke beror på forhold hos den pågældende, kan der undlades at pålægge konkurskarantæne i henhold til bestemmelsen.³¹

2.2.5 Deltagelse i flere virksomheder

I tilfælde, hvor den pågældende har deltaget i flere virksomheder, er spørgsmålet om pålæg af konkurskarantæne forskellig alt efter, om virksomhederne har været koncernforbundne, eller om virksomhederne er uafhængige af hinanden.

Såfremt der er tale om uafhængige virksomheder, hvoraf nogle af virksomhederne eller alle er eller kommer under konkursbehandling, afgøres bedømmelsen i tilknytning til hvert konkursbo for sig. Der kan således pålægges konkurskarantæne i hvert af de boer, hvor betingelser er opfyldt. De fleste vil blive pålagt konkurskarantæne i forlængelse af hinanden efter reglerne i § 158, stk. 2.

Såfremt der er tale om koncernforbundne konkursramte virksomheder, kan den pågældende alene pålægges konkurskarantæne én gang, jf. § 157, stk. 3, 1. pkt. Baggrund herfor er den økonomiske afhængighed, der typisk vil være mellem koncernforbundne virksomheder.

Denne begrænsning gælder dog ikke, jf. 2. pkt., hvis en person, efter en pålagt konkurskarantæne er udløbet, indtræder eller genindtræder i ledelsen af en virksomhed, som var koncernforbundet med den konkursramte virksomhed, i hvis konkursbo der blev pålagt konkurskarantæne. Det har den betydning, at hvis nummer to virksomhed herefter går konkurs efter udløbet af den pålagte konkurskarantæne, vil den pågældende, som er indtrådt eller genindtrådt, kunne pålægges konkurskarantæne efter de almindelige regler.

Bedømmelsen om pålæg af konkurskarantæne kan behandles særskilt i forhold til hver enkelt af de pågældende konkursboer, indtil der første gang ved endelig afgørelse er pålagt karantæne, jf. § 157, stk. 3. I praksis behandles koncernforbundne boer ved samme skifteret og normalt også af samme kurator eller kuratorer. I disse tilfælde bør bedømmelsen af pålæg af konkurskarantæne over for en person, som har deltaget i ledelsen af flere koncernforbundne virksomheder, behandles samlet og ikke i tilknytning til hvert enkelt bo. Der bør også foretages en samlet vurdering af, om den pågældende har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse i de

³¹ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 882-883

koncernforbundne virksomheder. Skifterettens afgørelse heraf vil også være én samtidig afgørelse.

Undtagelsesvis kan det forekomme, at et eller flere konkursboet vedrørende koncernforbundne virksomheder behandles ved en anden skifteret, og derfor vil det ikke være muligt at foretage en samlet behandling med inddragelse af samtlige koncernforbundne virksomheders forhold. I dette tilfælde bør spørgsmålet, om pålæg af konkurskarantæne behandles ved den skifteret, som behandler de fleste af de koncernforbundne virksomheders boer eller boer med de væsentligste aktiver. Hvis denne skifteret kommer frem til, at der ikke pålægges konkurskarantæne, er der intet til hinder for, at dette sker ved en anden skifteret i tilknytning til behandlingen af en koncernforbundet virksomheds konkursbo. Det kan være i det tilfælde, hvor den pågældende i særlig grad har udvist groft uforsvarlig forretningsførelse i den virksomhed, hvis bo behandles af anden skifteret.³²

2.3 Længden af konkurskarantæne

Konkurskarantæne pålægges som udgangspunkt for tre år. Hvis særlige grunde taler herfor, kan konkurskarantæne pålægges for en kortere periode end tre år, jf. konkurslovens § 158, stk. 1. Hvis den pågældende tidligere er blevet pålagt konkurskarantæne, som ikke er udløbet, regnes konkurskarantænen tidligst fra udløbet af den senest pålagt konkurskarantæne, dog udløber den senest ti år efter den oprindelige afgørelse, jf. konkurslovens § 158, stk. 2.

Grunden til udgangspunktet på 3 år er, at konkurskarantæne ikke er en straf, som følge af udvist bebrejdesværdigt adfærd, men en foranstaltning som skal forebygge fremtidige tab, hvorfor konkurskarantænenes periode ikke skal være for lang.

Der kan dog være særlige grunde, som taler for, at karantænen pålægges for en kortere periode end 3 år. Det kan eksempelvis være lang sagsbehandlingstid, uden at det beror på forhold hos den pågældende, eller at der er tale om mildere tilfælde af groft uforsvarlig forretningsførelse. Der er tale om lang sagsbehandlingstid, hvis afgørelsen om konkurskarantæne først træffes mere end et år efter konkursdekretets afsigelse. Pålæg af konkurskarantæne for en kortere periode vil oftest

³² Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 883-885

være to år. Skifterettens afgørelse om længden på konkurskarantænen er principielt ikke begrænset af kurators påstand.³³

2.3.1 Konkurskarantænenes begyndelsestidspunkt

Konkurskarantænen får virkning, når kendelsen er endelig, jf. herved § 164 – hvor kære har opsættende virkning. Det vil sige, når kærefristen på 14 dage er udløbet, er kendelsen endelig, hvis den ikke kæres. Såfremt kendelsen kæres, vil konkurskarantænen få virkning fra Landsrettens kendelse om pålæg af konkurskarantæne. Ansøgning om 3. instansbevilling til at indbringe Landsrettens kæreafgørelse for Højesteret tillægges ikke opsættende virkning, jf. U 1999.2451/H. Dog sættes konkurskarantænenes virkninger i bero, når procesbevillingsnævnet har meddelt tilladelse til, at sagen prøves i Højesteret, jf. 164, stk. 3.³⁴

2.3.2 Karantænenes ophør

Konkurskarantæne bortfalder automatisk ved udløbet af den fastsatte periode, hvorefter den pågældende uden videre kan deltage i ledelsen af et selskab med begrænset ansvar m.v.

En sammenhængende konkurskarantæneperiode kan højst vare i 10 år, jf. 158, stk.2, 2. pkt.³⁵

2.4 Konkurskarantænenes virkninger

Den, som er pålagt konkurskarantæne, må ikke deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser, jf. § 159, stk. 1, 1. pkt.

Det fremgår af lovforslaget med bemærkninger, at bestemmelsen skal forstås således, at det ikke er afgørende om ledelsesmedlemmet hæfter personlig, men derimod om virksomheden efter sin organisationsform drives med personlig hæftelse for virksomhedens deltagere.

Forbuddet gælder alene deltagelse i erhvervsvirksomhed, hvorfor deltagelse i ledelsen af ikke-erhvervsmæssig virksomhed falder uden for forbuddet. Aktieselskaber, anpartsselskaber, interessentskaber, kommanditselskaber, andelsselskaber og erhvervsdrivende fonde anses altid

³³ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 885-886

³⁴ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 886-887

³⁵ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 887

for erhvervsvirksomhed. Der er tale om erhvervsvirksomhed, hvis den udøves med gevinst for øje, medmindre aktiviteterne har et i økonomisk henseende meget begrænset omfang.³⁶

Virksomhed, der drives af stat, region eller kommune eller af en statslig, regional eller kommunal selvejende institution, vil ikke være en erhvervsvirksomhed efter § 159, uanset aktiviteternes karakter og omfang. Privat selvejende institution vil efter aktiviteternes karakter og omfang kunne være en erhvervsvirksomhed efter bestemmelsen, selvom den overvejende finansieres ved offentlig tilskud.

Ideelle foreninger eller private selvejende institutioner med mere end nogle få fuldtidsansatte og andelsboligforeninger, ejerforeninger og boligafdelinger med mere end ti boliger anses som udgangspunkt for erhvervsvirksomhed, men det er ikke tilfældet med mindre tilslutninger af denne type.

Den pågældende vil således efter pålagt konkurskarantæne alene kunne deltage i ledelsen i egen personligt drevne virksomhed og kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent.³⁷

2.4.1 Forbuddets omfang

Forbuddet gælder den formelle deltagelse i form af registrering i Erhvervsstyrelsens it-system som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem eller som likvidator i en erhvervsvirksomhed.

Erhvervsstyrelsen fører et register over personer, som er pålagt konkurskarantæne, jf. konkurslovens § 169, stk. 1, og den person som bliver pålagt konkurskarantæne, afregistreres fra eksisterende registreringer som ledelsesmedlem, jf. § 7, stk. 2 i bekendtgørelse om førelse af register over pålagt konkurskarantæner. Overtrædelse af forbuddet bør derfor som udgangspunkt ikke kunne ske i form af fortsat registrering som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system. Det vil i givet fald udgøre en overtrædelse af forbuddet, og et forsøg på at blive registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system kan straffes som forsøg på overtrædelse af forbuddet, jf. straffelovens § 131, stk.1, jf. § 21.³⁸

³⁶ Betænkningen nr. 1525/2011 s. 158 og L 131 2012-2013, s. 31 og Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 887-888

³⁷ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 889

³⁸ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 890

Det fremgår dog af betænkningen, at Erhvervsstyrelsen oplyse, at de ikke havde et system på daværende tidspunkt, som automatisk kunne slette allerede registrerede ledelsesmedlemmer, hvorfor der skulle ske en manuel sagsbehandling. Derudover oplyses det også, at de ville føre et manuelt register over pålagte konkurskarantæner, således at hvis en person, som er pålagt konkurskarantæne, prøver at foretage en registrering som ledelsesmedlem, så blokeres registreringen og overgår til manuel sagsbehandling.³⁹

Den reelle deltagelse i form af faktisk udøvelse af ledelsesbeføjelser i en erhvervsvirksomhed, er omfattet af forbuddet. Dette gælder, uanset om ledelsen på grund af selskabsformen ikke er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, eller om ledelsen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, men registreringen svarer helt eller delvis ikke til de faktiske forhold.

Forbuddet gælder også deltagelse i ledelsen af en filial af en udenlandsk erhvervsvirksomhed.⁴⁰

2.4.2 Forbud mod personligt drevet virksomhed

Hvis den pågældende tidligere er pålagt konkurskarantæne, som ikke er udløbet på fristdagen, og den groft uforsvarlige forretningsførelse, som begrundes nyt pålæg af konkurskarantæne, er foregået efter, at den tidligere karantæne fik virkning, bestemmes det i afgørelsen, at den pågældende heller ikke må deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed med personlig og

Bestemmelsen finder anvendelse, hvis fristdagen for den nye konkurs ligger inden udløbet af den tidligere konkurskarantæne. Det er ikke et krav, at den nye konkurskarantæne pålægges inden udløbet af den tidligere.

Der skal alene tages hensyn til den groft uforsvarlige forretningsførelse, som er foregået efter den tidligere pålagt konkurskarantæne fik virkning. Hvis skifteretten er i tvivl om, hvorvidt den udviste adfærd i perioden er tilstrækkeligt til at opfylde betingelserne for en ny karantæne, bør skifteretten undlade at benytte denne bestemmelse.

Retsfølgen af bestemmelsen er obligatorisk og skal således bringes i anvendelse, når betingelser herfor er opfyldt, uanset om kurator har nedlagt påstand herom.

³⁹ Betænkning nr. 1525/2011, s. 20-21

⁴⁰ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 890

Forbuddet mod at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed med personlig og ubegrænset hæftelse for virksomhedens forpligtelser træder allerede i kraft, når den nye konkurskarantæne får virkning.

Forbuddet omfatter ikke bibeskæftigelse af meget begrænset omfang eller hobbyvirksomhed. Såfremt bibeskæftigelsens årlige omsætning overstiger momslovens grænse for afgiftsfritagelse på 50.000 kr., vil den ikke være af meget begrænset omfang.⁴¹

2.5. Behandlingen af sager om konkurskarantæne

2. Behandling af en sag om konkurskarantæne

Kurator udarbejder en begrundet indstilling, om at et medlem af den konkursramte virksomhedsledelse skal pålægges konkurskarantæne. Skifteretten vil på baggrund heraf træffe afgørelse om, hvorvidt der skal indledes en sag om konkurskarantæne, jf. § 160, stk. 1.

Kurators indstilling skal som udgangspunkt afgives i forbindelse med redegørelsen efter konkurslovens § 125, stk. 2, jf. § 125, stk. 3 – således omkring fem måneder efter konkursens indtræden. Skifteretten vil kunne afkræve kurator yderligere oplysninger, jf. § 160, stk. 1, 2. pkt.

Skifterettens afgørelse om ikke at rejse en sag har ikke retskraft. Afgørelsen vil dog kunne omgøres, hvis der tilvejebringes nye oplysninger, som stiller sagen i et andet lys, samt det findes hensigtsmæssigt, jf. retsplejelovens § 222.

Afgørelsen om indledning af en konkurskarantænesag bør som helt overvejende hovedregel træffes senest et år efter konkursdekretets afsigelse, medmindre den pågældende i væsentlig grad har modarbejdet kurators undersøgelse af sagen. Hvis afgørelsen først træffes mere end et år efter konkursens indtræden, kan det – som tidligere nævnt - få betydning for længden af en eventuel pålagt konkurskarantæne.

Skifteretten skal ved afgørelsen af, om der skal rejses en konkurskarantænesag ikke foretage en vurdering af sandsynligheden for, at der bliver pålagt konkurskarantæne. Skifteretten skal som udgangspunkt følge kurators indstilling, medmindre den er åbenbar forkert.

Skifteretten kan træffe afgørelse uden at give den pågældende lejlighed til at udtale sig.

⁴¹ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 890-892.

Skifterettens afgørelse om at indlede en konkurskarantænesag kan ikke kæres af den der begæres pålagt konkurskarantæne, jf. § 160, stk. 1, sidste punktum. Hvis skifteretten tilsidesætter kurators indstilling om at indlede en konkurskarantænesag, kan kurator kære skifterettens afgørelse, jf. retsplejelovens 248, stk. 2.

Konkurskarantænesager behandles efter de særlige regler i konkurslovens kap. 20, herunder §§ 160-164. Det er i § 160, stk. 2, anført, at retsplejelovens § 243 finder anvendelse, således at der ikke er tvivl om, at retsplejelovens regler om borgerlige sager finder anvendelse med de ændringer, som følger af forholdets natur.

Når skifteretten har besluttet at indlede en konkurskarantænesag, jf. konkurslovens § 160, skal kurator inden for en fastsat frist indlevere et processkrift til skifteretten, jf. konkurslovens § 161, stk. 1. Processkriftet skal indeholde kurators påstand, udførlig fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, hvorpå påstanden støttes, angivelse af de dokumenter og andre beviser, som kurator vil påberåbe sig, jf. konkurslovens § 161, stk.1.

Skifterettens lader processkriftet forkynde for den eller dem, der begæres pålagt konkurskarantæne, og samtidig med forkyndelsen udleveres en vejledning om, hvad en konkurskarantæne indebærer, jf. konkurslovens § 161, stk. 3.⁴²

2.5.1 Sagens videre behandling

Den pågældende, som begæres pålagt konkurskarantæne, kan inden en fastsat frist indlevere et svarskrift til skifteretten og anmode om mundtlig forhandling, jf. konkurslovens § 162, stk. 1.

Såfremt svarskrift eller anmodning om mundtlig forhandling indleveres for sent, kan skifteretten tage hensyn til det indleverede svarskrift, men skifteretten har ikke pligt til det.

Svarskriftet kan afgives både skriftlig og mundtlig eller begge dele.

Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, vælger ikke at indlevere svarskrift eller anmode om mundtlig behandling, kan skifteretten afgøre sagen på det foreliggende grundlag uden afholdelse af et retsmøde.

⁴² Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 893-896.

Skifteretten kan bestemme, at der skal udveksles yderligere processkrifter, jf. konkurslovens § 161, stk. 3, og i den forbindelse vil skifteretten fastsætte en frist herfor.

Skifteretten indkalder parterne til mundtlig forhandling, såfremt den pågældende rettidigt har anmodet om det, eller hvis skifteretten i øvrigt finder det hensigtsmæssigt, jf. konkurslovens § 161, stk. 4. Skifteretten kan finde det mest hensigtsmæssigt i de tilfælde, hvor skifteretten vurderer, at den pågældende har behov for en sådan vejledning og bistand fra skifterettens side, at den bør gives ved møde i skifteretten.

Såfremt den, der begæres pålagt konkurskarantæne, anmoder om det eller skifteretten i øvrigt finder det nødvendigt, beskikkes den pågældende en advokat, jf. konkurslovens § 163.

I overensstemmelse med retsplejelovens regler kan den, der begæres pålagt konkurskarantæne, som udgangspunkt give møde ved en advokat eller en person nævnt i retsplejelovens § 260, stk. 3. Skifteretten kan dog efter begæring fra kurator indkalde den pågældende til at møde personligt, jf. konkurslovens § 161, stk. 5. Kurator kan i denne forbindelse anmode om, at den pågældende møder personligt for at besvare spørgsmål til sagen oplysning. Kurator skal i anmodningen angive temaet for de spørgsmål, som ønskes besvaret.

Ved den mundtlige forhandling kan den pågældende afgive partsforklaring. Vidneførsel kan ske, men som udgangspunkt afgøres sagen ud fra det skriftlige materiale samt en eventuel partsforklaring fra den pågældende.

Udebliver den pågældende fra den mundtlige forhandling medfører det alene, at den pågældendes afskæres fra at gøre sit synspunkt gældende.

Såfremt den, der begæres pålagt konkurskarantæne, undlader at udtale sig om sagens faktiske omstændigheder, udebliver efter at være indkaldt til personligt møde, undlader at svare eller svarer uklar eller ufuldstændigt, kan skifteretten ved bevisbedømmelsen tillægge det processuel skadesvirkning, jf. § konkurslovens 161, stk. 6.⁴³

⁴³ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 897-900

2.5.2 Afgørelsen om konkurskarantæne

Skifterettens afgørelse, om der pålægges konkurskarantæne, træffes ved kendelse, jf. konkurslovens § 164, stk. 1. Det faktum, at skifterettens afgørelse træffes ved kendelse medfører, at den skal begrundes, jf. retsplejelovens § 218, stk. 1, 1. pkt. Skifteretten er ikke bundet af parternes påstande, hvorfor skifteretten selvstændigt skal vurdere, om der skal pålægges konkurskarantæne og i givet fald dens tidsmæssige og kvalitative udstrækning efter konkurslovens §§ 158, stk. 1 og 159, 2. pkt.

Det fremgår af civilprocessuelle regler, at skifteretten er bundet af parternes samstemmende erklæringer om de faktiske omstændigheder, og at skifteretten, i mangel af enighed, efter en fri bevisbedømmelse vælger, hvilke faktiske omstændigheder der lægges til grund for afgørelsen.

Som tidligere nævnt kan skifterettens afgørelse kæres til Landsretten, jf. konkurslovens §§ 160, stk. 2, 243 og 252, jf. retsplejelovens § 389, stk. 1. Kære har efter konkurslovens § 164, stk. 2, opsættende virkning, hvorfor konkurskarantænen først træder i kraft, når Landsretten har stadfæstet skifterettens afgørelse.⁴⁴

2.6 Sagsomkostninger og vederlag til kurator

Skifteretten træffer bestemmelse om sagsomkostninger forbundet med førelsen af konkurskarantænesagen. Afgørelsen træffes med udgangspunkt i de almindelige regler herom i retsplejelovens kap. 30, jf. konkurslovens § 160, stk. 2 og 243.

Ifølge konkurslovens § 166, fastsætter skifteretten vederlaget til kurator for dennes førelse af konkurskarantænesagen. Vederlaget afholdes af statskassen, jf. dog § 165. Vederlaget skal fastsættes under hensyn til arbejdets omfang og sagens karakter og udfald.

Det vederlag, som skifteretten fastsætter efter konkurslovens § 166, er ikke en del af kurators vederlag efter konkurslovens § 239, idet vederlaget efter konkurslovens § 166, alene er for at føre sagen om konkurskarantæne.

Den, der pålægges konkurskarantæne, skal som udgangspunkt erstatte eller betale statens udgifter i forbindelse med konkurskarantænesagens førelse, herunder kurators vederlag. Kurators vederlag erstattes fuldt ud, jf. konkurslovens § 165, stk. 1, sidste punktum.

⁴⁴ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 901-902

Såfremt den pågældende ikke pålægges konkurskarantæne, er udgangspunktet, at statskassen erstatter den pågældendes sagsomkostninger.

Ifølge konkurslovens § 165, stk. 2, pålægger skifteretten, den der bliver pålagt konkurskarantæne, at erstatte statskassens udgifter i forbindelse med beskikkelse af en advokat efter konkurslovens § 163, medmindre særlige grunde taler herimod.⁴⁵

2.7 Hæftelse for gælden ved overtrædelse af konkurskarantæne

Ifølge konkurslovens § 167, stk. 1, skal den, som overtræder en pålagt konkurskarantæne ved deltagelse i ledelsen af skyldners virksomhed, hæfte for skyldners gæld, som ikke bliver dækket af konkursmassen. Det er dog en betingelse, at fristdagen ligger inden for konkurskarantænenes udløb.

Skifteretten har dog mulighed for helt eller delvist at fritage den pågældende for hæftelsen, jf. konkurslovens § 167, stk. 2. Det vil dog være udgangspunktet, at retten pålægger hæftelse, såfremt betingelserne herfor er opfyldt.

Skifteretten kan også pålægge den, som overtræder en pålagt konkurskarantæne ved at deltage i ledelsen af skyldners virksomhed, at hæfte for skyldners gæld, som ikke dækkes af konkursmassen, hvis fristdagen ligger inden for et år efter konkurskarantænenes udløb, jf. konkurslovens § 167, stk. 3.

Der skal ved afgørelse efter stk. 2 og 3 lægges vægt på, om det under hensyn til den pågældendes andel og de vigtigste årsager til konkursen, er rimeligt at pålægge hæftelsen, jf. konkurslovens § 167, stk. 4.

Det er en betingelse før konkurslovens § 167 finder anvendelse, at kurator indleverer stævning herom, før skifteretten indkalder til afsluttende skiftesamling, jf. konkurslovens § 168.⁴⁶

⁴⁵ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 903-905

⁴⁶ Lindencrone Petersen, Lars m.fl.; *Konkursloven med kommentarer*, s. 907-909

3. Bagatelgrænse

3. Er det tilstrækkeligt, at ét kriterie er opfyldt for at pålægge konkurskarantæne?

Jeg vil hernæst vurdere, om der fra praksis kan udledes en bagatelgrænse ved pålæg af konkurskarantæne. Jeg vil herunder undersøge, om det er tilstrækkeligt for at pålægge konkurskarantæne, at der lægges vægt på ét af de i betænkningen anførte kriterier. Derudover vil jeg undersøge, om dét kriterie, som retten lægger vægt på, skal have en vis omfang, før det udgør groft uforsvarlig forretningsførelse.

Der er et begrænset antal afgørelser, som alene lægger vægt på ét kriterie. De kriterier, som der i afgørelserne er blevet lagt vægt på, er manglende bogførings- og regnskabsmateriale, manglende indberetning og afregning af moms og manglende registrering af A-skat og AM-bidrag.

3.1 Manglende bogføringsmateriale

Det er en betingelse for at pålægge konkurskarantæne, at ledelsesmedlemmet på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed. Som nævnt i afsnit 2.2.3, er der mange kriterier, som der kan lægges vægt på ved vurderingen af den groft uforsvarlige adfærd. Det er dog en skønsmæssig vurdering af sagens omstændigheder, som i sidste ende foretages af retten. Den groft uforsvarlige forretningsførelse skal have karakter af en vis grovhed i lighed med misbrugssituationer.

Manglende opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til bogføring bliver nævnt adskillige gange i betænkningen, som et kriterie der bør lægges vægt på ved vurderingen af, om ledelsesmedlemmet har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Når det vurderes, om ledelsesmedlemmet har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse bør det ske i forhold til virksomhedens økonomiske forhold, herunder blandt andet bogføring, økonomistyring og regnskabsaflæggelse.

Betænkningen anfører, at det taler for at pålægge konkurskarantæne, at den pågældende i væsentlig omfang har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til bogføring og regnskabsaflæggelse. Det samme gør sig gældende, hvis bogføringsmaterialet er bortkommet uden en troværdig forklaring til årsagen hertil.

Ifølge betænkningen kan groft uforsvarlig forretningsførelse bestå i manglende udøvelse af ledelsesbeføjelser, eksempelvis at ledelsesmedlemmet groft tilsidesætter sine forpligtelser i at påse at bogføringen sker korrekt og tilfredsstillende.

Derudover nævnes det, at et typisk eksempel på groft uforsvarlig forretningsførelse er helt utilstrækkelig økonomistyring. Det beskrives dog ikke, hvad der skal forstås ved helt utilstrækkelig økonomistyring, hvorfor det må være op til domstolene at fastlægge.

Betænkningen anfører, at det normalvis ikke vil være groft uforsvarlig adfærd, hvis ledelsesmedlemmet alene har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring i den sidste korte periode før driftsophør af virksomheden, eller før virksomheden blev taget under insolvensbehandling.

SH2015.B-77-14

I afgørelse SH2015.B-77-14 blev den pågældende efter en samlet vurdering frifundet for påstanden om konkurskarantæne. Sø- og Handelsretten anfører i afgørelsen, at et ledelsesmedlem har ansvar for at sikre, at bogføring og regnskabsaflæggelse foregår korrekt, og at tilsidesættelse af disse pligter i visse tilfælde kan anses for groft uforsvarlig forretningsførelse. Det nævnes ikke yderligere i afgørelsen, hvad der skal forstås ved visse tilfælde. Retten kom frem til, at der ikke var andre afgørende grunde, som talte for at statuere, at bestyrelsesmedlemmet havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse og frifandt derfor bestyrelsesmedlemmet.

I afgørelsen var den seneste årsrapport for år 2011, hvoraf det fremgik, at det ikke var muligt at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis, som kunne danne grundlag for konklusion af regnskabet. Ledelsen fremskaffede ikke dokumentation for tilstedeværelsen af de i årsrapporten anførte aktiver, herunder grunde, ejendomme og kapitalandele i tilknyttede selskaber.

Dette indikerer således, at årsrapporten ikke var retvisende. Der var ikke bogføringsbilag, som kunne dokumentere posterne i resultatopgørelsen og balancen. Derudover var der i årsrapporten anført rigtig høje tal, som heller ikke kunne dokumenteres, hvilket giver en indikation af, at tallene ikke var reelle. Dette burde efter min opfattelse være skærpende omstændigheder, da det indikerer, at regnskabet med stor sandsynlighed ikke var retvisende og med bevidst valgte og opskruede værdier. Forholdene bliver dog ikke nævnt i afgørelsen.

Kurator prøvede i sagen at få kontakt til bestyrelsesmedlemmet, men uden held. Bogføringsmateriale blev ikke udleveret, og direktøren afgav ikke forklaring om forholdene.

Afgørelsen statuerer således, at manglende bogførings- og regnskabsmateriale alene ikke er tilstrækkeligt til at pålægge konkurskarantæne. Der skal således være andre afgørende grunde, som også kan lægges til grund, herunder eksempelvis – som nævnt i afgørelsen - et betydeligt tab for kreditorerne.

Det bliver også nævnt i afgørelsen, at kurator ikke kan se, om selskabet var skattepligtigt eller har foretaget omstødelige dispositioner på grund af manglende bilags- og bogføringsmateriale, men betydningen af forholdet nævnes ikke. Henset til sagens resultat, indikerer det, at det ikke har betydning for vurderingen af den groft uforsvarlige adfærd.

Det anføres af retten, at der ved vurderingen af, om ledelsesmedlemmet har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse, skal ses på, om konkursen har ført til, at kreditorerne har lidt et betydeligt tab. Retten lægger til grund, at der ikke var lidt et tab for kreditorerne, da der ingen kreditorer var, hvorfor ledelsesmedlemmet blev frifundet for påstanden om konkurskarantæne.

Det er i overensstemmelse med forarbejderne til bestemmelsen, at der lægges vægt på, om konkursen har ført til et betydeligt tab for kreditorerne. Det fremgår dog ikke af betænkningen, om kriteriet skal have afgørende betydning, hvis det kommer i sammenhæng med manglende bogføringsmateriale eller andre kriterier. Derudover er kriteriet alene nævnt én gang i betænkningen. Set i forhold til at væsentlig tilsidesættelse af sine forpligtelser i henhold til bogføring bliver nævnt adskillige gange, som et kriterie, der kan udgøre groft uforsvarlig forretningsførelse, er det tvivlsomt, om det har været meningen, at et betydeligt tab for kreditorerne skal have så stor betydning, som retten i afgørelsen tillægger det.

Afgørelsen nævner, at kreditorerne ikke havde lidt tab, eftersom der ingen kreditorer var. Det kan diskuteres, om det faktum, at der ingen kreditorer var, medfører, at der ikke forelå en misbrugssituation. Der kan argumenteres for, at der skal være en part, som bliver berørt af situationen, før der er tale om misbrug, og eftersom der ingen kreditorer var i boet, var dette ikke tilfældet i sagen. Derimod kan der argumenteres for, at manglende udøvelse af ledelsesbeføjelser med eller uden tab for kreditorerne, må udgøre misbrug af reglerne. Formålet med reglerne om

konkurskarantæne er, som tidligere nævnt, at mindske risikoen for tab som følge af retsstridig udnyttelse af regler om begrænset hæftelse i kapitalselskabsform, og hensynet ved udformning af reglerne har været at forebygge fremtidige tab. Ud fra bestemmelsens formål og hensyn er det min opfattelse, at en misbrugssituation også kan forekomme ved, at der er risiko for tab ved den udøvede adfærd.

Retten statuerede således i afgørelsen, at manglende bogføringsmateriale i selskabet ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, og at der ved vurderingen skal ses på, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne.

SH2015.B-36-14

I afgørelse SH2015.B-36-14 lagde retten til grund, at der ikke var udleveret bogføringsmateriale, og uanset om det skyldtes, at materialet ikke var opbevaret forsvarligt eller der ikke var bogført, så udgør det groft uforsvarlig forretningsførelse. Derudover anføres det, at eftersom direktøren ikke udleverede materialet, må det antages, at direktøren ikke længere har materialet, men som afgørelsen skriver, er det uden betydning, hvad baggrund herfor er.

Der var ikke bogførings- og regnskabsmateriale for cirka 1,5 år – hele selskabet levetid – hvilket retten anser som groft uforsvarlig forretningsførelse og en væsentlig tilsidesættelse af forpligtelser i henhold til bogføring.

I afgørelsen lægges det til grund, at direktøren i hvert fald fra den 20. marts 2014 måtte være bekendt med kurators anmodning om udlevering af bogføring- og regnskabsmateriale. Kurator havde således kontakt med den pågældende direktør, som aktivt valgte ikke at udlevere bogføringsmateriale, modsat afgørelse SH2015.B-77-14, hvor det ikke lykkedes kurator at komme i kontakt med direktøren. Eftersom dommerne i afgørelsen nævner, fra hvornår direktøren måtte være bekendt med kurators anmodning om udlevering af bogføringsmateriale, må det således have haft betydning for udfaldet.

Der blev også i afgørelse SH2015.B-77-14 lagt vægt på, om der var andre forhold ud over manglende bogføringsmateriale, som kunne tale for at pålægge konkurskarantæne. Dette blev slet ikke nævnt nærværende afgørelse, SH2015.B-36-14.

I nærværende afgørelse, SH2015.B-36-14, statueres således, at manglende bogførings- og regnskabsmateriale udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, modsat afgørelse SH2015.B-77-14 som kom frem til, at manglende bogførings- og regnskabsmateriale ikke i sig selv er nok til at statuere groft uforsvarlig forretningsførelse, men at der i vurderingen også skal indgå, om kreditorerne har lidt et betydeligt tab som følge af konkursen.

SH2014.B-0013-14

I afgørelse SH2014.B-0013-14 lagde retten til grund, at bogføringsmaterialet i selskabet, efter at have været udlånt til revisoren, var blevet tilbageleveret til direktøren, og dermed bortkommet i hans varetægt under omstændigheder, som ikke kunne anses for undskyldelige. Det anføres, at opbevaring af bogføringsmateriale har afgørende betydning for udarbejdelse af retvisende regnskaber og kontrol heraf, og eftersom direktøren har været ledelsesmedlem i flere selskaber kunne han ikke være uvidende herom.

I afgørelsen lægges det til grund af fire dommere, at regnskabsmaterialet for år 2012 ikke var opbevaret på betryggende vis, hvorfor det ikke var muligt for kurator eller offentlige myndigheder at foretage kontrol af de økonomiske dispositioner, som havde fundet sted i selskabet. Dommerne fandt, at direktøren havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse, idet saldobalancen og årsrapporten ikke var opbevaret korrekt. Dog henset til forholdets mindre graverende karakter fandt dommerne, at den pålagte konkurskarantæne alene skulle løbe i et år.

I afgørelse SH2015.B-36-14 samt betænkningen anføres det, at det er uden betydning om den manglende udlevering af bogføringsmateriale skyldes manglende forsvarlig opbevaring eller manglende bogføring, idet begge tilfælde udgør groft uforsvarlig forretningsførelse. Nærværende afgørelse – SH.2014.B-0013-14 - er således i overensstemmelse hermed.

Det bemærkes, at forpligtelser i henhold til bogføring, jf. betænkningen, anses som en central ledelsesbeføjelse, hvortil det er groft uforsvarlig forretningsførelse i væsentlig omfang at tilsidesætte disse pligter.

Afgørelsen anfører, at karantænen alene skal løbe i et år henset til forholdets mindre graverende karakter. Dette viser tydeligt, som anført i afsnit 2.3, at når der er tale om mindre grove tilfælde, så kan det have betydning for længden af konkurskarantænen.

Én dommer begrundet frifindelse af direktøren med, at der var tale om sløseri og uforsvarlig adfærd fra direktørens side, men henset til gældbogens indhold samt direktørens forklaring om, at han indstillede driften i 2013, ikke kan karakteriseres som groft uforsvarlig forretningsførelse.

Det fremgår af oplysningerne i sagen, at der var anmeldt § 97 krav for i alt kr. 83.109,55, men dette forhold blev der kun lagt vægt på af den ene af de 5 dommere i sagen. Det har således været et forhold, som blev nævnt og diskuteret under afsigelsen af kendelsen, hvorfor det kan konkluderes, at det var flertallets opfattelse, at det ikke skulle tillægges vægt.

FM2015.134

FM2015.134 omhandler Østre Landsrets kendelse af 27. marts 2015, B-74-15, 16. afd., som er ovenstående afgørelse, SH2014.B-0013-14, behandlet i Landsretten.

Landsretten frifandt direktøren, da han ikke fandtes at have udvist groft uforsvarlig forretningsførelse. Landsretten anfører i afgørelsen, at direktøren over for Landsretten havde fremlagt diverse bilag vedrørende selskabets bogføring. Bilagene ansås for mangelfulde og ufuldstændige.

Landsretten nævner herefter forarbejderne til bestemmelsen, herunder at det af bemærkningerne til loven fremgår, at der ved vurderingen af om tilsidesættelse af f.eks. bogføringspligten er væsentlig nok til at pålægge konkurskarantæne, vil bero på en konkret vurdering af sagens omstændigheder. Herudover anføres det, at der i vurderingen vil indgå, om konkursen har ført til betydeligt tab for kreditorerne.

Retten lagde vægt på, at der efter gældbogen var en samlet gæld på i alt kr. 83.110,00, hvoraf kr. 56.985,00 var som følge af samhandel med et andet af direktørens selskaber, således at den øvrige gæld til kreditorer alene var på cirka kr. 25.000,00. Landsretten fandt efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder, at direktøren ikke havde udvist groft uforsvarlig forretningsførelse.

Landsretten lægger til grund, at der var manglende bogføringsmateriale i selskabet, men at dette ikke i sig selv udgør groft uforsvarlig forretningsførelse. I sagen var der ikke bogføringsmateriale for år 2012, hvilket var selskabets første regnskabsår (7. oktober 2011 – 31. december 2012) og eneste, da selskabet blev tvangsopløst den 10. december 2013. Der mangler således

bogføringsmateriale for hele selskabets levetid. Disse forhold udgør ikke en væsentlig tilsidesættelse af bogføringspligten.

Retten anfører også, at der ved vurderingen af, om direktøren har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse, skal lægges vægt på, om konkursen har medført betydeligt tab for kreditorerne. Gældbogen blev delt op i gæld til et af direktørens andre selskaber og gæld til øvrige kreditorer. Dette indikerer, at gælden til direktørens andet selskab ikke skulle medregnes, men sondringen er ikke begrundet i afgørelsen. Det er dog min vurdering, at de opdeler gælden for at se, hvad der var gæld til andre kreditorer i forhold til gælden til et nærtstående selskab. Afgørelsen anfører således ikke, om det var den samlede gæld på cirka kr. 83.110,00 som udgjorde et ikke betydeligt tab for kreditorerne, eller om det alene var gælden til øvrige kreditorer på cirka kr. 25.000,00. Henset til afgørelse SH2015.B-51-15, som bliver undersøgt senere i specialet, hvor retten anførte, at et beløb på cirka kr. 85.000,00 udgjorde et betydeligt tab for kreditorerne, vurderer jeg, at det alene var gælden på i alt kr. 25.000,00 til øvrige kreditorer, som vurderes til at være et ubetydeligt tab for kreditorerne.

Landsretten ændrede således resultatet i afgørelse SH2014.B-0013-14, idet Landsretten frifandt direktøren, da han ikke fandtes at have udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse. Eftersom Landsretten er en højere instans end Sø- og Handelsretten, har Landsrettens afgørelse større præjudikatværdi.

U.2015.750Ø

I afgørelse U.2015.750Ø – SH2014.B-0027-14, som er Sø- og Handelsrettens afgørelse - lægges det til grund af Sø- og Handelsretten, at det var uforsvarlig forretningsførelse, at direktøren ikke kontrollerede, at der blev oprettet en særskilt bankkonto for selskabet, at direktøren ikke kontrollerede og tilvejebragte bogføringsmateriale i selskabet, at regnskabsmateriale ikke blev opbevaret forsvarligt, og at der ikke var udarbejdet årsregnskab for selskabets første regnskabsår. Disse forhold anføres alene som groft uforsvarlig forretningsførelse.

Sø- og Handelsretten anfører hernæst, at der manglede oplysninger for, at de kunne bedømme, om der var tale om groft uforsvarlig forretningsførelse, herunder manglede der oplysninger om tab for kreditorer, samt om selskabskapitalen var overført til direktørens private bankkonto.

Retten fandt, af denne grund ikke grund for at pålægge direktøren konkurskarantæne. Sagen blev kæret til Landsretten.

Med hensyn til direktørens private bankkonto var der i kurators processkrift anført, at direktøren pr. telefon oplyste, at selskabskapitalen ved stiftelsen af selskabet i januar 2012 var blevet indbetalt til direktørens personlige konto. Det bemærkes hertil, at den pågældende først blev registret som direktør i selskabet i september 2012, hvorfor den pågældende ikke var direktør på stiftelsestidspunktet. Det er min vurdering, at denne oplysning har skabt usikkerhed om fakta, herunder om det var den daværende direktørs personlige bankkonto eller sagsøgtes private bankkonto.

Retten anfører ydermere, at det ikke var blevet oplyst, om der var økonomiske tab i øvrigt, herunder eventuelt krav fra Skat og moms. Dette forhold var således et kriterie, som retten havde behov for at få dokumenteret, før de kunne vurdere, om der var udvist groft uforsvarlig forretningsførelse. Dette blev der også lagt vægt på i afgørelserne SH2015.B-77-14 og FM2015.134.

Landsretten tiltræder, at de anførte forhold udgør uforsvarlig forretningsførelse. Eftersom der var kommet yderligere oplysninger i sagen, fandt Landsretten efter en samlet vurdering, at direktøren var skyldig i groft uforsvarlig forretningsførelse. Det fremgår ikke af afgørelsen, hvilke yderligere oplysninger der var kommet i sagen. Jeg kan alene gå ud fra, at kurator har oplyst, om der var krav fra moms og Skat, eller andre økonomiske tab. Derudover må det antages, at kurator har fremvist oplysning, om hvilken personlig bankkonto selskabskapitalen blev indbetalt på.

Det er min opfattelse, at det er vanskeligt at udlede noget konkret af Landsrettens kendelse, idet det ikke anføres, hvilke oplysninger kurator havde tilvejebragt. Afgørelsen statuerer dog, at manglende bogføringsmateriale ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, og at kriteriet skal suppleres med flere kriterier, før der kan pålægges konkurskarantæne.

U.2015.3643Ø

I U.2015.3643Ø lagde Sø- og Handelsretten til grund, at direktøren ikke var i stand til at tilvejebringe bogførings-og regnskabsmateriale.

Retten anfører, at der ved vurderingen af om, direktøren har udvist groft uforsvarlig forretningsførelse, skal indgå, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne. Der var anmeldt tre fordringer i boet på i alt ca. kr. 41.000,00, hvor cirka kr. 35.000,00 udgjorde Skats krav.

Retten fandt efter en samlet vurdering og ud fra de foreliggende oplysninger, at direktøren havde udvist uforsvarlig forretningsførelse, men at der ikke var tilstrækkelig grundlag for at anse forholdet for groft.

Afgørelsen blev kæret til Landsretten, hvor kurator under sagen oplyste, at der efter kurators vurdering, må være påført Skat et reelt tab på mellem kr. 160.000-200.000,00 selvom de alene havde anmeldt en fordring på cirka kr. 35.000,00.

Landsretten stadfæster SØ-og Handelsrettens afgørelse af de grunde, som var anført af SØ-og Handelsretten, og at det oplyste over for Landsretten ikke kunne føre til andet resultat.

I afgørelsen kunne bogførings-og regnskabsmaterialet således ikke tilvejebringes, hvilket retten anser for at være uforsvarlig forretningsførelse, men ikke groft uforsvarlig forretningsførelse. Retten anfører i afgørelsen, at der ved vurderingen af, om der skal pålægges konkurskarantæne, skal indgå, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne, hvilket er i overensstemmelse med afgørelserne SH2015.B-77-14, FM2015.134 og U.2015.750Ø, ligesom betænkningen nævner dette, som et kriterie, der indgår i vurderingen af den groft uforsvarlig forretningsførelse.

Retten statuerer således, at manglende bogføringsmateriale ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, og at der ved vurderingen heraf, også skal indgå, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne. Afgørelsen statuerer i den forbindelse, at et tab på kr. 41.000,00 udgør et ikke betydeligt tab.

3.1.1 Delkonklusion

Det kan ud fra afgørelserne SH2015.B-77-14, FM2015.134, U2015.750Ø og U2015.3643Ø konkluderes, at manglende bogføring alene udgør uforsvarlig forretningsførelse. Derudover kan det konkluderes, at når der er manglende bogføringsmateriale i selskabet, skal der ses på, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne. Det kan således konkluderes, at

manglende bogføring, uanset baggrunden herfor, ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, men at kriteriet skal suppleres med andre forhold.

Afgørelse SH2015.B-36-14 anfører dog, at manglende bogføringsmateriale udgør groft uforsvarlig forretningsførelse. Det er min opfattelse, at afgørelsen ikke udgør gældende ret, dels henset til antallet af afgørelser, som anfører, at der alene er tale om uforsvarlig forretningsførelse, og dels henset til, at afgørelserne FM2015.134, U2015.750Ø og U2015.3643Ø er afsagt af Landsretten, hvorfor afgørelserne har større præjudikatværdi end SH2015.B-36-14, da den er afsagt af Sø-og Handelsretten.

Det kan på baggrund af ovenstående konkluderes, at tilsidesættelse af sine pligter i henhold til bogføring ikke er tilstrækkeligt for at pålægge konkurskarantæne, hvorfor manglende bogføringsmateriale er under bagatelgrænsen ved vurderingen af den groft uforsvarlig forretningsførelse.

3.2 Bagatelgrænse inden for manglende bogføringsmateriale

4. Såfremt opfyldelse af ét kriterie er tilstrækkeligt, skal det så i givet fald være over en bagatelgrænse?

Hernæst skal det undersøges, om der fra praksis kan udledes, om manglende bogførings- og regnskabsmateriale skal være over en vis periode før det udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, herunder om der kan udledes en bagatelgrænse inden for kriteriet bogføring.

I afgørelse SH2015.B-77-14 var seneste årsrapport for 2011, og derefter var der ikke bogføringsmateriale på selskabet. Selskabet blev tvangsopløst den 4. november 2013, hvorfor ledelsen i selskabet i næsten 2 år havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til bogføring. Forholdene blev ikke anset for at udgøre groft uforsvarlig forretningsførelse

I SH2015.B-36-14 var der ikke bogføringsmateriale på selskabet i perioden fra stiftelse den 20. december 2011 til den 27. august 2013, hvor Erhvervsstyrelsen traf beslutning om tvangsopløsning. Ledelsen i selskabet havde således ikke bogført i cirka 1,5 år, hvilket udgjorde groft uforsvarlig forretningsførelse.

I SH2015.B-0013-14 var der ikke bogførings- og regnskabsmateriale på selskabet fra den 7. oktober 2011 til den 10. december 2013. Retten fandt, at bogføringsmaterialet for 2012 var bortkommet under omstændigheder, som ikke var undskyldelige, og direktøren fandtes skyldig i groft uforsvarlig forretningsførelse. Afgørelse blev kæret til Landsretten, og Landsretten fandt, at det manglende bogføringsmateriale alene ikke udgjorde groft uforsvarlig forretningsførelse.

I U.2015.750Ø var der ikke bogførings- og regnskabsmateriale i selskabet fra den 13. januar 2012 til den 23. august 2013, således en periode på cirka 1,5 år. Sø- og Handelsretten fandt, at den manglende bogføring ikke udgjorde groft uforsvarlig forretningsførelse, hvilket Landsretten stadfæstede, dog ændrer Landsretten afgørelsen, idet der fremkom yderligere oplysninger, som talte for pålæg af konkurskarantæne.

I U.2015.3643Ø var der ikke bogføringsmateriale fra den 8. februar 2013 til den 15. oktober 2013, hvilket udgjorde en periode på omkring 8 måneder. Sø- og Handelsretten fandt, at der ikke var tale om groft uforsvarlig forretningsførelse, hvilket Landsretten stadfæstede.

Der er således alene én afgørelse SH2015.B-36-14, hvor manglende bogføringsmateriale på en periode på 1,5 år udgjorde groft uforsvarlig forretningsførelse.

3.2.1 Delkonklusion

Af ovenstående kan det konkluderes, at retten har fastslået, at uanset om der er manglende bogføringsmateriale for en periode på henholdsvis 8 måneder op til 2 år, så anser retten ikke tilsidesættelsen for at være groft uforsvarlig forretningsførelse.

Eftersom retspraksis fastslår, at manglende bogføring i sig selv ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, kan der ikke udledes en bagatelgrænse inden for kriteriet. Det kan dog konkluderes, at manglende bogføringsmateriale udgør uforsvarlig forretningsførelse, uanset om det er for en periode på 8 måneder eller 2 år.

3.3 Manglende indberetning og afregning af moms og A-skat

3. Er det tilstrækkeligt, at ét kriterie er opfyldt for at pålægge konkurskarantæne?

Det er anført i betænkningen, at vurderingen af, om ledelsesmedlemmet har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse, foretages ud fra virksomhedens økonomiske forhold, herunder om den pågældende har overholdt sine pligter i henhold til angivelse og afregning af moms og A-skat.

Derudover anfører betænkningen, at det taler for at pålægge konkurskarantæne, hvis ledelsesmedlemmet i væsentlig omfang har tilsidesat sine pligter i forhold til angivelse og afregning af moms samt indeholdelse og afregning af A-skat.

Groft uforsvarlig forretningsførelse vil normalvis ikke være, hvis ledelsesmedlemmet alene har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til angivelse og afregning af moms og A-skat i den sidste korte periode før driftsophør eller insolvensbehandling af virksomheden.

SH2015.B-0030-14, SH2015.B-0004-14 og SH2015.B-0070-14

I afgørelse SH2015-B-0030-14 nægtede Skat at momsregistrere virksomheden uden sikkerhedsstillelse. Retten lagde i afgørelsen til grund, at selskabet fra den 18. december 2012 til den 22. april 2013 - altså hele selskabets levetid – opkrævede salgsmoms for i alt kr. 513.013,28, som ikke blev indberettet eller indbetalt til Skat.

Retten anfører, at momsregistrering, herunder indberetning og afregning af moms, er så centrale dele af et selskabs forhold, at bestyrelsesmedlemmet havde pligt til at påse, at forholdene var i orden, jf. selskabslovens § 115, hvorfor bestyrelsesmedlemmet havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse og dermed blev pålagt konkurskarantæne.

Afgørelse SH2015.B-0004-14 omhandler ovenstående selskab, men hvor sagsøgte var direktør i selskabet og udgjorde en af de tre bestyrelsesmedlemmer, som stiftede selskabet. Pågældende sad i bestyrelsen og var direktør fra stiftelsen den 22. november 2012 til den 23. april 2013, hvor selskabet trådte i frivillig likvidation.

Oplysningerne i sagen er de samme, som i SH2015.B-0030-14, bortset fra at den pågældende tager bekræftende til genmæle. Retten anfører i den forbindelse, at bestyrelsesmedlemmet havde taget bekræftende til genmæle, og efter de oplysninger kurator havde anført, fandt retten, at bestyrelsesmedlemmet havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Afgørelse SH2015.B-0070-14 omhandler samme selskab, men hvor sagsøgte udgjorde medstifter og bestyrelsesformand i selskabet. Sagsøgte var registreret som bestyrelsesformand i selskabet siden stiftelsen den 22. november 2012 frem til den 23. april 2013. Retten kom frem til samme resultat og begrundelse, som i afgørelse SH2015.B-0030-14.

Retten anfører tydeligt i SH2015.B-0030-14 og SH2015.B-0070-14, at indberetning og afregning af moms er så centrale dele i selskabets forhold, at ledelsen havde pligt til at sørge for, at forholdene var i orden.

Bestyrelsesmedlemmerne var ledelsesmedlemmer fra stiftelsen af selskabet frem til selskabet trådte i likvidation, hvorfor de burde være bekendt med, at selskabet blev nægtet momsregistrering, og at selskabet udstedte fakturaer inklusiv moms uden at indberette eller afregne momsen.

Det nævnes ikke i afgørelserne, at det alene var en periode på 4 måneder, hvor der ikke blev indberettet og afregnet moms, samt at det var en kort periode op til virksomheden blev taget under konkursbehandling, hvilket efter forarbejderne normalvis ikke udgør groft uforvarlig forretningsførelse. Det er min opfattelse, at det i betænkningen anført, skal forstås således, at såfremt et ledelsesmedlem kun i den korte periode før en insolvensbehandling af selskabet ikke har indberettet og afregnet moms, men før dette tidspunkt har indberettet og afregnet moms, skal der som udgangspunkt ikke pålægges konkurskarantæne. Det taler også for, at det er groft uforvarlig forretningsførelse, at det var i hele selskabets levetid, hvorfor der slet ikke har været perioder, hvor der blev afregnet og indberettet moms.

Der bliver ikke i afgørelserne nævnt, om der eventuelt skal flere kriterier til, før ledelsesmedlemmet har udøvet groft uforvarlig forretningsførelse. Retten statuerer, at manglende indberetning og afregning af moms er groft uforvarlig forretningsførelse. I den forbindelse bemærkes også, at der ved manglede betaling til Skat, naturligt medfører et tab for en kreditor, Skat, på kr. 513.013,28, hvorfor konkursen dermed også har medført et betydeligt tab for en kreditor.

SH2015.B-0042-14

Retten lægger i afgørelse SH2015.B-0042-14, som ubestridt til grund, at selskabet havde drevet momspligtig virksomhed siden stiftelsen den 9. marts 2012 frem til i hvert fald januar 2014, og havde opkrævet moms uden at være momsregistreret. Retten lægger endvidere også til grund, at selskabet heller ikke havde været registreret for A-skat og AM-bidrag, at selskabet havde undladt at angive A-skat og AM-bidrag og først den 20. februar 2014 ansøgte om at blive registreret for

moms, A-skat og AM-bidrag. Retten anfører, at direktøren ikke sikrede sig ovenstående, selvom selskabet drev momspligtig virksomhed og opkrævede moms, hvorfor direktøren havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Retten anfører således, at direktøren har pligt til at sikre, at der bliver indberettet og indbetalt moms, når man driver momspligtig virksomhed og opkræver moms ved udstedelse af fakturaer. Derudover havde direktøren også pligt til at angive A-skat og AM-bidrag, og når direktøren ikke havde sikret sig dette, havde han udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Nærværende afgørelse SH2015.B-68-15 er i overensstemmelse med afgørelserne SH2015.B-0004-14, SH2015.B-0030-14 og SH2015.B.0070-14, hvor det af retten blev lagt til grund, at manglende indberetning og indbetaling af moms, når der drives momspligtig virksomhed, udgør groft uforsvarlig forretningsførelse.

Disse afgørelser sammenholdt SH2015.B-68-15- nærværende afgørelse – udgør efter min opfattelse ensartet praksis, som viser, at domstolene ser strengt på ledelsesmedlemmers pligter i henhold til indberetning og indbetaling af moms, A-skat samt AM-bidrag.

Derudover lægger retten ydermere til grund, at direktøren lod selskabet købe en motorcykel, som han anvendte privat uden at indberette dette til Skat, hvorfor direktøren også af denne grund fandtes at have udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Det kan hertil diskuteres, om retten var af den opfattelse, at forholdet i sig selv var groft uforsvarlig forretningsførelse, eller om det sammenholdt med den manglende indberetning og indbetaling af moms, A-skat og AM-bidrag udgjorde groft uforsvarlig forretningsførelse. Usikkerheden består i ordlyden: *"Skifteretten finder, at X også af denne grund har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse"*. Hvad der menes med *"også af denne grund"* kan efter min opfattelse fortolkes på flere måder. Det kan fortolkes således, at forholdet var supplerende til de andre forhold, men ikke kunne stå alene, eller at forholdet i sig selv udgjorde groft uforsvarlig forretningsførelse.

Det er efter min opfattelse tvivlsomt, at retten, i tilfælde af at sagen alene drejede sig om en motorcykel, som var købt og registreret af selskabet uden indberetning til Skat, ville statuere, at direktøren havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

SH2015.B-68-15

I afgørelse SH2015.B-68-15 var den pågældende direktør fra stiftelsen den 12. maj 2010 frem til den 23. september 2013. Herefter og frem til beslutning om tvangsopløsning den 20. august 2014 var stifteren af selskabet den registrerede direktør.

Sø-og Handelsretten lagde til grund, at det ikke fandtes bevist, at den pågældende efter den 23. september 2013 havde virket som direktør i selskabet. Der var anmeldt § 97 krav for i alt cirka kr. 1,8 mio., hvor størstedelen af kravet var anmeldt af Skat på i alt cirka kr. 1,65 mio.

Retten anfører, at det fremgik af Skats anmeldelse, at hoveddelen af kravet bestod af momsrestancer. Det fremgik endvidere af anmeldelsen, at momsangivelser for 3. kvartal 2013 ikke var indsendt, og at angivelserne for 3. kvartal 2013 af denne grund var foreløbig fastsat uden, at der var sat beløb på den foreløbige fastsættelse.

Retten anfører herefter, at når det anmeldte moms krav på kr. 1,65 mio. sammenholdes med Skats afgørelse af 23. juli 2014 vedrørende yderligere opkrævning af moms for perioden 1. januar 2011 til 31. december 2012 opgjort til kr. 1.626.927,00, lægges det til grund af retten, at det foreløbig fastsatte momsbeløb for 3. kvartal 2013 var af meget besked størrelse. Det resterende beløb var ubestridt stiftet i perioden, hvor stifteren af selskabet var registreret som direktør i selskabet. Efter en samlet vurdering af sagen omstændigheder i øvrigt, fandt retten, at den pågældende i den relevante periode ikke havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Afgørelsen slår således fast, at manglende indberetning af moms på et beløb på cirka kr. 23.000,00 ($1.650.000 - 1.626.927 = 23.073$) udgør en besked størrelse og anses dermed ikke for at være groft uforsvarlig forretningsførelse.

I sagen havde Skat truffet afgørelse den 23. juli 2014 om ændring af selskabets moms. Skat fandt det ikke dokumenteret, at selskabet var berettiget til de foretagne fradrag. Den pågældende havde 2-3 måneder inden udtræden, som registreret direktør, sendt selskabets regnskabsmateriale til Skat. Efter den pågældende direktør var udtrådt, anmodede Skat om yderligere dokumentation, som den på tidspunktet registrerede direktør – stifteren af selskabet – ikke fremsendte. Som retten anfører, var der ikke tvivl om, at størstedelen af Skats krav var stiftet i perioden efter den pågældende var udtrådt som registrerede direktør.

Det bemærkes, at kurator oplyste, at der ikke var bogføring efter 1. januar 2013, at selskabet i år 2012 ejede to biler, som selskabet ikke var registreret ejer af, og disse blev solgt til den pågældende uden afregning til selskabet. Søg og Handelsretten nævner ikke disse forhold i afgørelsen, dog anføres det, at der blev foretaget en samlet vurdering af sagen omstændigheder. Det må dog lægges til grund, at begrundelsen for frifindelse af den pågældende direktør var, at det af den pågældende stiftet krav over for Skat udgjorde en meget besked størrelse.

3.3.1 Delkonklusion

Af ovenstående afgørelser kan det konkluderes, at det er groft uforsvarlig forretningsførelse, såfremt ledelsesmedlemmet ikke har indberettet eller afregnet moms, hvis virksomheden er momspligtig, idet der er tale om så centralt et forhold ved selskabet, at der er pligt for ledelsesmedlemmet til at påse dette. Det samme kan konkluderes i henhold til manglende indeholdelse og betaling af A-skat og AM-bidrag.

Derudover kan det konkluderes, at manglende sikring af registrering af moms, A-skat og AM-bidrag også udgør groft uforsvarlig forretningsførelse.

3.4 Bagatelgrænse inden for manglende indberetning og afregning af moms og A-skat

4. Såfremt opfyldelse af ét kriterie er tilstrækkeligt, skal det så i givet fald være over en bagatelgrænse?

Jeg vil hernæst undersøge, om det fra praksis kan udledes, om den manglede indberetning og afregning af moms og A-skat skal have en vis omfang før det udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, herunder om der kan udledes en bagatelgrænse inden for kriteriet.

I afgørelserne SH2015.B-0004-14, SH2015.B-0070-14 og SH2015.B-0030-14 var der tale om 4 måneder, hvor der ikke var indberettet eller afregnet moms. Skats krav udgjorde kr. 513.013,28.

I afgørelse SH2015.B-0042-14 blev det lagt til grund, at der ikke blev indberettet eller afregning moms, A-skat eller AM-bidrag fra stiftelsen den 9. marts 2012 frem til januar 2014, hvilket udgjorde omkring 2 år.

I afgørelse SH2015.B-68-15 slog retten fast, at et krav stiftet over for Skat på grund af manglende indberetning af moms på cirka kr. 23.000,00 var af meget besked størrelse, hvorfor direktøren ikke fandtes, at have udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Der er ikke i afgørelserne nævnt, om periodens længde havde betydning for vurderingen af, om direktøren havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse. Det er blot slået fast, at manglende indberetning og afregning af moms og A-skat udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, uanset om det er 4 måneder eller 2 år.

3.4.1 Delkonklusion

Det kan således af ovenstående afgørelser udledes, at manglende indberetning og afregning af moms og skat udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, men hvis beløbet er af meget beskeden størrelse på omkring kr. 23.000,00, er der ikke tale om groft uforsvarlig forretningsførelse.

Bagatelgrænsen inden for kriteriet, manglende indberetning og afregning af moms og Skat, er således et beløb på omkring kr. 23.000,00.

3.5 Manglende bogføringsmateriale vs. manglende indberetning og afregning af moms og A-skat

Som det ses i afsnit 2.2.3, anfører betænkningen, at en væsentlig tilsidesættelse af forpligtelser med hensyn til bogføring, regnskabsaflæggelse, momsangivelse og – afregning samt indeholdelse og afregning af A-skat, taler for at pålægge konkurskarantæne.

Derudover nævnes bogføringspligter og pligter i forhold til indberetning og afregning af moms oftest i samme henseende.

Af ovenstående omkring bogføring kan det udledes, at manglende bogføring ikke i sig selv udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, og at der skal lægges vægt på, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne, jf. afgørelserne SH2015.B-77-14, FM2015.134, U2015.750Ø og U2015.3643Ø. Hvorimod manglende indberetning og afregning af moms og A-skat udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, jf. afgørelserne SH2015.B-0042-14, SH2015.B-0030-14, SH2015.B-0070-14 og SH2015.B-0004-14.

Det er min opfattelse, at der ikke er holdepunkter i betænkningen, som indikerer, at disse to kriterier ikke skal bedømmes på samme måde ved domstolene.

Der lægges særlig vægt på, at betænkningen nævner, at såfremt der skulle ske en opregning af typiske eksempler, så kunne en opregning eksempelvis baseres på konkurslovens § 231a, stk. 2, nr. 1, hvor gældssanering i konkurs almindeligvis er udelukket, hvis ledelsen i væsentlig omfang har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring, momsafregning, indsendelse af oplysninger til offentlige myndigheder og indeholdelse samt afregning af A-skat. Det ses tydeligt her, at der ikke sker en differentiering af kriterierne, manglende bogføringsmateriale og manglede afregning af moms og A-skat.

Det bemærkes dog, at betænkningen anfører, at vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse er en konkret vurderingen af sagens omstændigheder, som er op til domstolene at fastlægge. Domstolene har med praksis på nuværende tidspunkt fastlagt, at der er forskel på tilsidesættelse af disse to pligter.

3.6 Betydeligt tab for kreditorerne

5.Såfremt ét kriterie ikke er tilstrækkeligt, hvad skal der så til, og skal disse i givet fald være over en bagatelgrænse?

Ved analysen af kriteriet manglende bogføringsmateriale blev det i afgørelserne SH2015.B-77-14, FM2015.134, U2015.750Ø og U2015.3643Ø slået fast, at manglende bogføringsmateriale ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, men at der ved manglede bogføringsmateriale i selskabet også skulle ses på, om konkursen havde medført et ikke ubetydeligt tab for kreditorerne. Nærværende afsnit vil således analysere, hvad resultatet bliver, hvis der lægges vægt på begge kriterier og undersøge, om der af retspraksis kan udledes en bagatelgrænse inden for kriteriet, et betydeligt tab for kreditorerne.

Det fremgår af betænkningen, at der ved vurderingen af, om ledelsesmedlemmet har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse, vil indgå, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne.

Derudover nævner betænkningen ikke, hvad der anses for at være et betydeligt tab for kreditorerne, hvorfor det er op til domstolene at fastlægge. Derudover nævner betænkningen heller ikke, om et betydeligt tab for kreditorerne skal tillægges mere vægt ved visse kriterier i forhold til andre.

Det bemærkes også, at det ikke fremgår af betænkningen, at der er tale om et afgørende kriterie, men alene et kriterie som vil indgå i vurderingen af, om der er udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

SH2015.B-51-15

I SH2015.B-51-15 lægger Søg- og Handelsretten som ubestridt til grund, at direktøren havde bortskaffet sig selskabets papirer, herunder bogføringsmateriale, umiddelbart inden konkursdekretets afsigelse, hvilket udgjorde en overtrædelse af bogføringslovens regler. Eftersom selskabets kreditorer havde lidt et betydeligt tab, fandt retten, at direktøren med sin adfærd havde udøvet så groft uforsvarlig forretningsførelse, at han ansås for uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed.

I afgørelsen var der anmeldt fire krav i boet for samlet kr. 85.121.367,45.

Retten statuerer således, at der ved vurderingen af, om direktøren skal pålægges konkurskarantæne, skal indgå, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne. Derudover fastslår retten, nok ikke overraskende, at et tab for kreditorerne på kr. 85.121.367,45 udgør et betydeligt tab.

SH2015.B-17-15

I afgørelse SH2015.B-17-15 anfører retten, at det lægges som ubestridt til grund, at der efter den 22. august 2012 frem til den 24. marts 2014 ikke var fremkommet bogførings- og regnskabsbilag. Det bemærkes hertil, at der for år 2012 alene var et udkast til regnskab med et ikke ubetydeligt negativt resultat på kr. 223.570,00 og en negativ egenkapital kr. 67.665,00.

Derudover var der anmeldt simple krav for cirka kr. 186.000,00.

Retten fandt, at direktøren samlet set havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse, idet han havde tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring og regnskabsaflæggelse og kreditorerne havde lidt et betydeligt tab.

Afgørelsen statuerer således, at et beløb på cirka kr. 186.000,00 udgør et betydeligt tab.

SH2015.B-118-15 og SH2015.B-87-14

I afgørelse SH2015.B-118-15 blev det lagt til grund, at der ikke var bogførings- og regnskabsmateriale i selskabet, og at ansvaret herfor påhvilede direktøren. Da konkursen havde medført et betydeligt tab for kreditorerne på cirka kr. 190.000,00 lagde retten til grund, at direktøren havde udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Afgørelsen er således i overensstemmelse med SH2015.B-17-15, hvor et tab på cirka kr. 186.000,00 udgjorde et betydeligt tab for kreditorerne i boet.

I afgørelse SH2015.B-87-14 var der et tab for kreditorerne på cirka kr. 3,9 mio., hvilket var et betydeligt tab for boets kreditorer. Dette sammenholdt med at var manglende bogførings- og regnskabsmateriale i selskabet, fandtes direktøren, at have udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse, hvorfor han blev pålagt konkurskarantæne.

Derudover er der adskillige afgørelser inden for konkurskarantæne, som lægger vægt på, om konkursen har medført et betydeligt tab for kreditorerne. Der er ikke afgørelser afsagt på tidspunktet for udfærdigelsen af nærværende speciale, som behandler om et beløb pålydende mellem kr. 42.000-84.000,00 udgør et betydeligt tab for kreditorerne. Der er alene afgørelser med et beløb over kr. 85.000,00 som alle udgør et betydeligt tab for kreditorerne.

3.6.1 Delkonklusion

Det kan af ovenstående konkluderes, at når der i selskabet er manglende bogføring- og regnskabsmateriale og et betydeligt tab for kreditorerne, findes direktøren at have udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse.

Det kan af afgørelse U2015.3643Ø – anført i afsnit 3.1 - konkluderes, at et tab for boets kreditorer på kr. 41.000,00 udgør et ikke betydeligt tab.

I afgørelserne SH2015.B-51-15, SH2015.B-17-15, SH2015.B-118-15 og SH2015.B-87-14 var der tab på henholdsvis cirka 85.000,00, 186.000,00, 190.000,00 og 3,9 mio., hvilket i alle tilfælde blev anset for at være betydelige tab for boets kreditorer.

Det kan således konkluderes ud fra afgørelserne, at et tab på omkring kr. 41.000,00 ikke udgør et betydeligt tab for kreditorerne, og at et tab på omkring cirka kr. 85.000,00 og derover udgør et betydeligt tab for boets kreditorer.

Retsstillingen for et tab mellem disse beløb er uafklaret.

3.7 Salg af pantsat varelager og flere konkurser

Afgørelse U.2016.1688V vil blive undersøgt med henblik på, hvad der kan udledes af afgørelsen, idet Landsretten fandt, at direktøren ikke havde udvist groft uforsvarlig forretningsførelse.

U.2016.1688V

U.2016.1688V er den nyeste offentliggjorte kendelse om konkurskarantæne afsagt af Landsretten. I afgørelsen afsagde Sø-og Handelsretten kendelse om pålæg af konkurskarantæne i et år, idet direktøren fandtes at have udøvet groft uforsvarlige forretningsførelse. Sø-og Handelsretten lagde til grund, at banken, som havde virksomhedspant i varelageret, ikke havde givet samtykke til salget af varelageret. Derudover lagde Sø-og Handelsretten til grund, at overdragelsen må have medført tab for øvrige kreditorer, idet bankens tilgodehavende på overdragelsestidspunktet ikke udgjorde et beløb i størrelsesorden med overdragelseessummen. Skifteretten anfører, at overdragelsen var en begunstiggelse af et nærtstående selskab, idet den pågældende direktør også var direktør i det selskab, som købte varelageret.

Sø-og Handelsretten anfører også, at tilbagetagelsen af varelageret i januar 2014 krævede likvidators tiltrædelse, idet direktøren på daværende tidspunkt ikke kunne foretage en sådan disposition på selskabets vegne. Efter en samlet vurdering fandt retten, at direktøren havde gjort sig skyldig i groft uforsvarlig forretningsførelse, men henset til den lange sagsbehandling og karakteren af den groft uforsvarlig forretningsførelse, fandt skifteretten, at der var særlige grunde til, at karantænen alene skulle pålægges for en periode på 1 år. Kendelsen blev kæret til Landsretten.

Landsretten henviser først i kendelsen til bestemmelsen forarbejder angående, at der skal være tale om misbrugslignende forhold eller forhold af grov karakter. Herefter lagde Landsretten efter de foreliggende oplysninger og direktørens forklaring til grund, at der blev overført kr. 310.000,00 fra I ApS til W ApS til dækning af overtræk på bankkontoen. Det blev endvidere lagt til grund, at

drøftelserne herom og den senere overdragelse af varelageret skete efter aftale med banken, og at fakturaerne blev bogført på mellemregningskontoen. Retten anfører også, at direktøren kontaktede sin advokat for at få udarbejdet en forpagtningskontakt for at fortsætte driften på forpagtningsvilkår. Derudover nævnes det, at direktøren forklarede, at virksomheden gav overskud et par måneder over sommeren 2013, hvorfor driften muligvis var vendt. Landsretten fandt ikke, at de foreliggende oplysninger om forholdene eller sammenholdt med oplysningerne om de øvrige konkurser havde en sådan karakter eller grovhed, at direktøren var skyldig i groft uforsvarlig forretningsførelse, hvorfor direktøren blev frifundet.

Landsretten kom således til modsatte resultat end Sø- og Handelsretten, idet Landsretten lagde til grund, at virksomhedspanthaver havde givet samtykke til salget, modsat Sø- og Handelsretten. Afgørelsen er således begrundet i en bevisvurdering på nogle konkrete faktiske forhold, og det er derfor ikke min opfattelse, at der kan udledes noget væsentligt af kendelsen. Det forekommer ikke overraskende, at panthavers samtykke til salg ikke er omfattet af konkurslovens § 157, og heller ikke overraskende, at et salg af pantsatte aktiver uden panthavers samtykke kan være omfattet af konkurslovens § 157.

Derudover anfører Landsretten, at direktørens deltagelse i 6 andre selskaber, som var gået konkurs, ændrer ikke på, at der ikke var tale om groft uforsvarlig forretningsførelse. Det kan derfor udledes, at et ledelsesmedlems deltagelse i andre selskaber, som går konkurs, udgør ikke groft uforsvarlig forretningsførelse, men kan suppleres med andre forhold, som anses for grove tilfælde.

4. Konklusion

Ud fra analysen kan det konkluderes, at der af retspraksis kan udledes en bagatelgrænse ved den groft uforsvarlig forretningsførelse.

Det kan konkluderes, at kriteriet, manglende bogføringsmateriale, ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, jf. SH2015.B-77-14, FM2015.134, U2015.750Ø og U2015.3643Ø, hvorfor kriteriet, når det står alene, er under bagatelgrænsen for vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse.

Derudover kan det konkluderes, at der ved kriteriet, manglende bogføringsmateriale, skal ses på, om konkursen har ført til et betydeligt tab for kreditorerne, jf. SH2015.B-77-14, FM2015.134, U2015.750Ø og U2015.3643Ø.

Det kan ydermere konkluderes, at kriteriet, manglende indberetning og afregning af moms og A-skat, udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, jf. SH2015.B-0030-14, SH2015.B-0004-14, SH2015.B-0070-14 og SH2015.B-0042-14, hvorfor kriteriet er over bagatelgrænsen for vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse.

Der er således en bagatelgrænse inden for vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse, når retten lægger vægt på ét af de i betænkningen anførte kriterier. Bagatelgrænsen består mellem kriterierne manglende bogføringsmateriale og indberetning og afregning af A-skat og moms.

Derudover kan det konkluderes, at der ikke kan udledes en bagatelgrænse inden for kriteriet, manglende bogføringsmateriale, idet det ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse. Det kan dog konkluderes, at det altid udgør uforsvarlig forretningsførelse, uanset om det er for en periode på 8 måneder eller 2 år.

Det konkluderes, at manglende indberetning og afregning af A-skat og moms udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, uanset om det er over en periode på 4 måneder eller 2 år. Derimod er der ikke tale om groft uforsvarlig forretningsførelse, såfremt beløbet er af en meget besked størrelse på omkring kr. 23.000,00, jf. SH2015.B-68-15. Manglende afregning af moms pålydende omkring kr. 23.000,00 er således under bagatelgrænsen inden for den groft uforsvarlige forretningsførelse.

Når retten lægger vægt på manglende bogføringsmateriale i selskabet samt et betydeligt tab for kreditorerne, kan det konkluderes, at ledelsesmedlemmet pålægges konkurskarantæne. Dette er slået fast af domstolene i afgørelserne SH2015.B-51-15, SH2015.B-17-15, SH2015.B-118-15 og SH2015.B-87-14. Det kan af denne grund konkluderes, at disse tilfælde således er over bagatelgrænsen.

På baggrund af analysen kan det konkluderes, at et tab pålydende omkring kr. 41.000,00 udgør et ikke betydeligt tab, jf. U2015.3643Ø, hvorfor et tab heromkring er under bagatelgrænsen.

Derudover kan det konkluderes, at et tab pålydende omkring kr. 85.000,00, udgør et betydeligt tab, og dermed er over bagatelgrænsen for vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse.

Afslutningsvis kan det konkluderes, at et salg af pantsat varelager med samtykke fra virksompanthaver samt deltagelse i flere konkursbehandlinger ikke udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, jf. U.2016.1688V. Det kan derfor konkluderes, at det faktum, at et ledelsesmedlem har deltaget i 6 selskaber, som er gået konkurs, alene ikke er nok til at pålægge konkurskarantæne, hvorfor dette også er under bagatelgrænsen for vurderingen af den groft uforsvarlige forretningsførelse.

Nedenstående skema illustrerer bagatelgrænsen inden for vurderingen af den groft uforsvarlig forretningsførelse.

	Resultat	Jf. afgørelserne	Bagatelgrænse	Bagatelgrænse inden for kriteriet
1. kriterie				
<ul style="list-style-type: none"> Manglende bogføringsmateriale 	Ikke groft uforsvarlig forretningsførelse	SH2015.B-77-14, FM2015.134, U2015.750Ø og U2015.3643Ø	Under	Nej
<ul style="list-style-type: none"> Manglende indberetning og afregning af moms og A-skat 	Groft uforsvarlig forretningsførelse	SH2015.B-0030-14, SH2015.B-0004-13, SH2015.B-0070-14, og SH2015.B-0042-14	Over	Beløb skal være over kr. 23.000,00 kr, jf. SH2015.B-68-15
<ul style="list-style-type: none"> Flere konkurser 	Ikke groft uforsvarlig forretningsførelse	U.2016.1688V	Under	6 selskaber
2. kriterier				
<ul style="list-style-type: none"> Manglende bogføringsmateriale og betydeligt tab for kreditorerne 	Groft uforsvarlig forretningsførelse	SH2015.B-51-15, SH2015.B-17-15, SH2015.B-118-15 og SH2015.B-87-14	Over	Ubetydeligt tab på kr. 41.000,00 og derunder, jf. U2015.3634Ø Betydeligt tab på kr. 85.000,00 og derover, jf. SH2015.B-51-15

5. Litteraturliste

Afgørelser

Fuldmægtigen

FM2015.134

Sø-og Handelsretsafgørelser

SH2014.B-0013-14

SH2014.B-0027-14

SH2015.B-77-14

SH2015.B-36-14

SH2015.B-0030-14

SH2015.B-0004-14

SH2015.B-0070-14

SH2015.B-0042-14

SH2015.B-68-15

SH2015.B-51-15

SH2015.B-17-15

SH2015.B-118-15

SH2015.B-87-14

Ugeskrift for Retsvæsen

U.2015.750Ø

U.2015.3643Ø

U.2016.1688V

Bøger

Lindencrone Petersen, Lars; Ørgaard, Anders: *Konkursloven med kommentarer*. 12. udgave, Karnov Group Denmark A/S, 2013

Nielsen, Ruth: *Retskilderne*. 7. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2002

Kuld Hansen, Torben; Lindencrone Petersen, Lars: *insolvensprocesret*. 3. udgave, Karnov Group Denmark A/S, 2014

Wegener, Morten: *juridisk metode*. 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2000

Hjemmesider

<http://www.business.dk/transport/boom-i-antallet-af-sager-om-konkurskarantaene>

<http://finans.dk/finans/erhverv/ECE8044617/Rekordmange-direkt%C3%B8rer-f%C3%A5r-karant%C3%A6ne-for-uforsvarlig-virksomhedsdrift/>

Retskilder

Betænkning nr. 1525/2011 om konkurskarantæne afgivet af Konkursrådet den 21. februar 2011

Folketingstidende A: lovforslag nr. L 133 Folketinget 2012-13, som fremsat

6. Bilag